

णमोत्थु णं समणस्स भगवओ महावीरस्स
आयओ गुरुबहुमाणो

प्रशमरति अभृतम्

पूज्य उमरुवति महराज

प्रियम्

अहो श्रुतम्

शा. बाबुलालशु सरुमलशु

Book Link - bit.ly/priyambooks

Book Site - priyambooks.com

साहित्य अडुराशित होवथी उपरुना विकल्पथी नडल मेणवी शक़ाय.

झागरा, वि. २०७७

अप्रिल, २०२१

યાદ આવે મોરી મા...

પ્રથમ કરુણાચાર્ય સ્વમી
ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વમી
ભાસ્કરજી

વૈરાગ્યદેશનાદિ ગુરુદેવ શ્રી હામબદ્ધસૂત્રચરણ મહારામ

બાળક ખુદ મા-ની ચોપડી હતું, જીવતી ચોપડી - હસ્તલિખિત ચોપડી - જેને મા-એ પોતાના લોહીની શાહીથી લખી, ઉજાગરા પણ કરીને લખી, માંદગીમાં ય લખી, નબળાઈમાં ય લખી, ને સો કામ મુકીને ય લખી. મા-ના શબ્દો, મા-ની શૈલી, મા-ની અક્ષરમરોડની કળા, મા-નું માધુર્ય, મા-ની પ્રસ્તુતિ -- બધું જ લા-જવાબ. છતાં કાગળ હલકો હતો એટલે જોઈએ એવો ઉઠાવ ન આવ્યો. પણ લોકોને કશી ખબર નથી એટલે તેઓ એમ કહે, કે આથી વધુ ઉઠાવ તો શું હોઈ શકે ? બાળકને તો ખબર છે, એટલે ૧૦૦% માને છે કે આપણો ઉઠાવ તો રક્ષીની સાથે કિલોબંધ વેંચાવા જેટલો છે. છતાં આપણે વેંચાવાની બદલે વંચાઈ રહ્યા છીએ એમાં કારણ ફક્ત એ મા-ની હસ્તકળા અને હૈયાકળા છે.

પ્રશમરતિસ્થૈર્યાર્થમ્ ॥૨॥

અર્થ તો આ જ છે
પ્રશમરતિમાં સ્થિરતા,
એ નથી
તો કોઈ અર્થ નથી.

✽

અશક્તિમવિચિન્ત્ય ॥૪॥

ગજાના વિચાર સાથે
ગજા બહારનું કામ કરવાનું
આપણું
ગજું જ નથી હોતું.

✽

કૃપણકેન ॥૬॥

શાસનની સમૃદ્ધિના
સાક્ષાત્કાર વિના
આપણી ગરીબીનો ખ્યાલ આવે
એ શક્ય જ નથી.
લેશ પણ ગર્વ જાગે તો સમજી લેવું
કે આપણે શાસનને
બિલકુલ નથી સમજ્યા.

✽

પ્રશમેષ્ટતયા ॥૭॥

પ્રશમ જો વ્હાલો થઈ જાય
તો એ બધું જ
મળવાનું છે
જે દુનિયાને વ્હાલું છે.

રાગવિષ્ઠનમ્ ॥૧૪॥

રાગના ઝેર માટે
હળાહળ ઝેર
એટલે જિનવચન,
એ કાનમાં ગયું
એટલે એ ગયું.

✽

વિરાગવાત્તહિતુઃ ॥૧૫॥

જેનાથી
વૈરાગ્ય મળ્યો
એનાથી
બધું મળ્યું.

✽

કષાયવિજયશ્ચ
વૈરાગ્યપર્યાયાઃ ॥૧૭॥

વૈરાગ્ય છે
તો
કષાયો હારવાના જ
છે.

✽

મમત્વમ્ ॥૧૮॥

હું કહું 'મારું'
એટલે
સંસાર કહે
'તને મારું.'

રાગદ્વેષપરિગતઃ ॥૨૦॥

જેને
રાગ-દ્વેષ વળગ્યા
એનાથી
સુખો અળગા.

મૂઠઃ ॥૨૧॥

મારો થઈ ગયો
એ
ગયો.
- મોહરાજા

બહુવિધપરિવર્તનાશ્રાન્તઃ ॥૨૨॥

એટલો ફરાવ્યો
કે
એનું ફરી ગયું.

વિષયસુખાનુગતતૃષ્ઠઃ ॥૨૩॥

ઝાંઝવાની લાગી ગઈ તરસ,
એને મારવાનો
લાગ છે સરસ.
- મોહરાજા

પ્રાપ્નોતિ યાનનર્થાન્ ॥૨૪॥

મારા જેવો ઉદાર કોઈ જ નથી
તમે મારી નોકરી કરો તો ખરા
હું તમને
છૂટે હાથે અનર્થો આપીશ.
- કષાયો

શાઠ્યાત્ પ્રત્યયહાનિઃ ॥૨૫॥

એના જેવી જુદી
આખા ગામમાં નહીં મળે.
રોટલી ખવડાવવા ઢોરોને
સાદ કરે છે
તો તે ય નથી આવતા.

સર્વગુણવિનાશનં લોભાત્ ॥૨૬॥

મારાથી ડરવાની
બિલકુલ જરૂર નથી.
હું તો ફક્ત
તમારું કલેજું જ લઈ જવાનો છું.
- લોભ.

सर्वस्योद्वेगकारकः क्रोधः ॥२६॥

तमने शांति જોઈએ છે ?
તો તમે ક્રોધી બની જાઓ.
એકલવાયાપણામાં
ઘોંઘાટ હતો જ નથી.

क्रोधः सुगतिहन्ता ॥२६॥

“અરે સદ્ગતિ !
આ શું ?
કોણે તારી હત્યા કરી ?”
“ક્રોધે.”

ममकाराहङ्कारौ ॥३१॥

બધા જ કષાયો
આ જ બે પગ પર ઊભા છે -
હું
અને મારું.

लेश्याविशेषेण ॥३७॥

શું ચોટે છે
એ પછીની વાત છે
શેનાથી ચોટે છે
એ પહેલી વાત છે
લેશ્યા સુધરી જાય
તો કર્મ ‘બિચારું’ છે.

मोहान्धत्वात् ॥४०॥

એ
પડ્યો
કારણ કે
એ આંધળો હતો
ખાડો નિર્દોષ હતો.

दुर्नियमितेन्द्रियाणाम् ॥४६॥

ઈન્દ્રિયોના વાનરવેડામાં
આત્માનું ઉપવન
જંગલ થઈ ગયું.

पञ्चेन्द्रियवशात् ॥४७॥

દુઃખ એટલે ?
ઈન્દ્રિયોને આધીન
હોવું.

नित्यतृषितानि ॥४८॥

ઈન્દ્રિયો
એટલે જાણે નરકના જીવો.
દરિયા પી જાય
પણ ના ધરાય.

अनेकमार्गप्रलीनानि ॥४८॥

હકીકતમાં

ઈન્દ્રિયોને જ નથી ખબર
કે એમને શું જોઈએ છે ?

पुनः शुभीभवति ॥४९॥

રાગી -

“જો એ વિષય સારો થઈ ગયો.”

વિરાગી -

“એ ખરાબ જ હતો.”

प्रकल्पयति ॥५०॥

“કલ્પના એટલે ?”

“રાગ-દ્વેષની
માતા.”

स्वमतिविकल्पाभिरताः ॥५१॥

“રાગી એટલે ?”

“વિચારની આંખે
વસ્તુને જોનાર
ને જાતને છેતરનાર
આંધળો.”

निश्चयतोऽस्यानिष्टं

न विद्यते किञ्चिदिष्टं वा ॥५२॥

“આ મને ગમે છે”

એવા દરેક વાક્ય સાથે
એક અધ્યાહાર હોય છે -
“એવી મારી ભ્રમણા છે.”

केवलं कर्मबन्धः ॥५३॥

રાગ-દ્વેષના ધંધામાં

કર્મ સિવાય

બીજી કોઈ જ કમાણી
નથી.

अस्य तु मूलनिबन्धं ज्ञात्वा
तच्छेदनोद्यमपरस्य ॥५९॥

સંપૂર્ણ મોક્ષમાર્ગ

બે જ પગલામાં સમાઈ જાય છે.

ભવમૂળને ઓળખો

અને ઉખેડો.

विदितलोकतत्त्वस्य ॥६१॥

संसार
अवो वर
जेने जेयो न होय
त्यां सुधी अना
परनो प्रेमपरिधि
वध्या ज करे छे
पणु अे देभाई जाय
तो अे परिधि केन्द्रने पार
करी जाय छे.

✽

अभिपश्यतः ॥६२॥

तुं जेने जुअे छे
अेने ज
जे.

✽

वैराग्यमार्गसम्प्रस्थितस्य ॥६३॥

पहुंयवानी वातो
पछी करजे
पडेला
नीकण तो अरो !!

✽

संसारवासचकितस्य ॥६३॥

संसार 'त्रास' लागवा लागे
अे
आत्मानि 'हाश' नी
शइआत होय छे.

✽

स्वहितार्थाभिरतमतेः ॥६३॥

भारे तो
अेने त्यां आववुं हुतुं,
पणु
अेने हुं गमतो न हुतो.
- हित

✽

न च शास्त्रमस्ति विनयमृते ॥६६॥

भारो
अरो सापडो छे
विनय.
- शास्त्र

✽

श्रुतशीलमूलनिकषः ॥६८॥

अविनीत अेटले ?
ढ
अने दुःशील.

✽

विनीतविनयो यथा भाति ॥६८॥

કપડા-ઘરેણા તો દુનિયાના
સૌથી મોંઘા પહેર્યા હતા
પણ સામેવાળા
વિનય પહેરીને આવ્યા હતા
એટલે હારી ગયા.

✽

गुर्वायत्ता यस्मात्
शास्त्रारम्भाः ॥६९॥
હું તાળું
ગુરુ ચાવી.
- સર્વ શાસ્ત્રો

✽

वचनसरसचन्दनस्पर्शः ॥७०॥
મારું નામ ચન્દન છે
હું ગુરુના વચન જેવું
શીતળ છું.

✽

गुरुरिहामुत्र च
सुदुष्करतरप्रतीकारः ॥७१॥
હું ભવોભવ દોડીને
હાંફી ગયો
થાકીને લોથ થઈ ગયો
પણ ગુરુને ન આંબી શક્યો.
- પ્રત્યુપકાર

गुरुशुश्रूषाफलं श्रुतज्ञानम् ॥७२॥

હું કદી પણ
કોઈને મફત નથી મળતું.
મારી કિંમત છે
ગુરુ સેવા.
- શ્રુતજ્ઞાન

✽

ज्ञानस्य फलं विरतिः ॥७२॥

“गुरु भूराज !
આ ક્યું વૃક્ષ છે ?
એના પર ક્યું ફળ છે ?”
“એ જ્ઞાન-વૃક્ષ છે
એના ફળનું નામ છે
વિરતિ.”

✽

तस्मात्कल्याणानां
सर्वेषां भाजनं विनयः ॥७४॥
આ છે અમારું
પરમેન્ટ એડ્રેસ,
વિનય.
- સર્વ કલ્યાણો

✽

साम्प्रतेक्षिणः ॥७६॥
इक्त वर्तमान देभावो
अे पाए
अंधापानो ज
अेक प्रकार छे.

*
निश्चयमधुरम् ॥७९॥

जिनवयन,
मार्ग पाए मधुर,
मंजिल पाए मधुर.

*
क्लुषपूर्णं ॥८६॥
“रूप अेटले ?”
“गंदकीनुं ढांकए.”

*
नालाभे वैक्लव्यम् ॥८९॥
अेमने सातमा घरे य
गोयरी न मणी
तो य मारी सामुं सुद्धा न ज्ञेयुं
माटे हुं कायम माटे अेमने छोडीने
जती रही छुं.
- दीनता

पूर्वपुरुषसिंहानाम् ॥९२॥
पूर्वना मडापुरुषो
अेटले भरेभर सिंइ,
अेमनुं इक्त दर्शन पाए थई ज्ञय
अेटले
आपाए ‘मान’ना मृगलाओ
उिभी पूंछडीअे लागे.

*
लब्ध्वा सर्वमदहरम् ॥९६॥

“अभिमान !
अे आटलुं भाएयो
तो य तुं अेने त्यां केम
नथी जतो ?”
“कारणे के
अे सायुं भाएयो छे.”

*
केवलमुन्मादः ॥९७॥
“माएस गांडो थई गयो
अेम क्यारे कहेवाय ?”
“ज्यारे अे अक्कड थई ज्ञय
त्यारे.”

સંસારવૃદ્ધિશ્ચ ॥૧૭॥

હવે તો

મારો શ્વાસ રુંધાઈ

રહ્યો છે,

આ થોડું અભિમાન

કરી લે તો સારું.

- સંસાર

જાત્યાદિહીનતાં ચ
પરભવે નિઃસંશયં લભતે ॥૧૮॥

“પપ્પા !

કોલર ફાડી દેવો હોય

તો શું કરવું ?”

“ટાઈટ કરી દેવો.”

બીભત્સ૦ ॥૧૦૬॥

“કામ એટલે ?”

“દુનિયાભરના અંધાપાનો

સરવાળો.

એમાં સૌથી ગંદુ હોય

એ જ સૌથી સારું દેખાય.”

૦કરુણ૦ ॥૧૦૬॥

“સૌથી વધુ કરુણ ઘટના કઈ ?”

“જેમાં ભોગ લેવાઈ જાય

તો ય એને ભોગસુખ કહેવાય

એ.”

૦લજ્ઞા૦ ॥૧૦૬॥

“વિષય સેવન એટલે ?”

“મારે આ કરવું છે અને

મેં આ શું કરી નાંખ્યું -

એ બે વચ્ચેની ઘટના.”

પશ્ચાદતિદુરન્તાઃ ॥૧૦૭॥

એ

બરાબર પલળ્યો.

એ

બરાબરનો નીચોવાવાનો.

ભવશતપરમ્પરાસ્વપિ ॥૧૦૯॥

કેરી

સેંકડો ભવો સુધી

એનો રસ

પીતી રહી.

दुःखविपाकानुबन्धकराः ॥१०९॥

पेकिंग तो सुभनुं ज હતું,
પણ ખોલ્યું
તો સેંકડો ભવો સુધી
દુઃખ જ નીકળતું રહ્યું.

✽

न तान् मानुषान् ગયેત્ ॥૧૧૦॥

“મનુષ્ય એટલે ?”
“વૈરાગી.”

✽

गुणदोषविपर्यासदर्शनात्
વિષયમૂર્ચ્છિતો હ્યાત્મા ॥૧૧૨॥
ચશ્મા ઊંધા છે
તો
વિષયો સારા છે.

✽

भवपरिवर्तनभीरुभिः ॥૧૧૨॥

ચકરાવાના ડર સિવાય
ચકરાવાથી બચવાનો
કોઈ ઉપાય નથી.

✽

शीतोष्णादिपरीषहविजयः ॥૧૧૪॥

“મેં પહેલા મહાત્માને ધારી ધારીને
જોયા,
પછી મને ધારી ધારીને જોયું
કે હું ઠંડી જ છું ને ?”
- ઠંડી

“મારી ય એ જ દશા થઈ.”
- ગરમી.

✽

सम्यक्त्वमविकम्प्यम् ॥૧૧૪॥

“એની શ્રદ્ધાને ઉખાડી દેવા
મેં દશે આંગળીના નખોને
કામે લગાડ્યા.”
“પછી ?”

“મારી દશે આંગળીના નખો
ઉખડી ગયા.”
- મિથ્યાત્વ.

✽

षड्जीवकाययतना ॥૧૧૪॥

ડરો નહીં
આ તો આપણા માણસ છે.
- સાધુને જોઈને ષટ્કાયના જીવો.

✽

लौकिसन्तानगौरवत्यागः ॥११४॥

“साधु अटले ?”

“अे दृनिया
जेभां दृनियादारीनी
जच्या नथी.”

संसारदुद्वेगः ॥११५॥

उवे अे भाराथी
भराभरना कंटाणी गया छे.
उवे
छूटाछेडा थया ज सभजो.
- संसार

क्षपणोपायश्च कर्मणां निपुणः

॥११५॥

अे छे तो साधु ज
पण
अहिंसा महप्रतभां आपण्णी
पूरे पूरी छूट राभी छे.
- कर्मा.

वैयावृत्त्योद्योगः ॥११५॥

जरा मारा वती बधाने कडेजो.
काम उशे तो
हुं साभेथी कही दईश.
हुं ना पाडी पाडीने थाकी गयो हुं.
- ज्ञान महत्मा.

तपोविधिः ॥११५॥

अे तो साधु छे
आपण्णी रोज भावानी विधि
होय ने ?
अेम अेमनी रोज
तपनी विधि होय.
- लोको.

योषितां त्यागः ॥११५॥

“नाम न लो
अे साधुडानुं.”
“पण थयुं शुं ?”
“कांई कडेवा जेवुं नथी.”
“पण थयुं शुं ?”
“जाणे अमे स्त्री ज नथी.”

યોષિતાં ત્યાગઃ ॥૧૧૫॥

“ગુરુ મહારાજ !
આ સ્ત્રી લખ્યું છે
એ શું હોય ?”

“મને પણ ખબર નથી.”

✽

યોષિતાં ત્યાગઃ ॥૧૧૫॥

સ્ત્રી-તૃણમાં સમબુદ્ધિ...

ગુરુ મહારાજ !
અહીં કેમ બે વાર
તૃણ લખ્યું છે ?
ને તૃણ-તૃણમાં તો
સમબુદ્ધિ કોને ન હોય ?

✽

યોષિતાં ત્યાગઃ ॥૧૧૫॥

“એકેક કિલ્લો ગગનચુંબી છે
ને એવા કુલ
નવ કિલ્લા છે
મરી-કુટીએ તો ય
ત્યાં પહોંચાય એમ નથી.
ચાલો, પાછા જઈએ.”
- સ્ત્રીઓ

✽

વિધિના ભૈક્ષ્યગ્રહણમ્ ॥૧૧૫॥

સંતો તો ૩૦-૪૦ હતા.

ભેળું રહોડું ય ન'તું,
અમને ય કોઈ ભાર ન પડ્યો
ને ક્યાં એ હઉં જમી રીયા
ખબરે ના પડી -

જૈન સાધુનું તો ખરેખર કહેવું પડે.

✽

સ્ત્રીપશુપણ્ડકવિવર્જિતા શય્યા

॥૧૧૬॥

મોહરાજા !

અમે ત્યાં જઈ આવ્યા.
મકાન જોઈને જ ખ્યાલ આવી
ગયો.

આમાં આપણી કોઈ દાળ ગળે
એમ નથી.

આપ પોતે જશો, તો ય ભોંઠા
પડશો.

✽

ઈર્યાં ॥૧૧૬॥

એવું લાગતું તું
કે એ જમીનને
વાંચતા હોય.

✽

૦ભાષા૦ ॥૧૧૬॥
એટલું જોખીને બોલે
કે એવું લાગે
કે જીભમાં ત્રાજવું હશે.

✽

અમ્બરભાજનૈષણા ॥૧૧૬॥
“જૈન સાધુતા એટલે ?”
“નિર્વાહનો નિર્દોષતમ પ્રકાર.”

✽

સમ્યગનુપાલ્યમાનો
રાગાદીન્ મૂલતો હન્તિ ॥૧૧૭॥
આપણને તો એમ
કે સાધુ છે - આવા બરફ જેવા
ઠંડા છે.

આપણું શું બગાડવાના ?
પણ એમણે તો આપણા મૂળ જ
બાળી નાખ્યા. - રાગાદિ.

✽

ન તદસ્તિ કાલવિવરં ॥૧૧૯॥
અંદર ઘુસવા
કાણું જ ન મળ્યું
તો પછી હું મારું
શું કૌવત બતાડું ?
- મોહરાજા

✽

સંયમયોગૈરાત્મા નિરન્તરં
વ્યાપૃતઃ કાર્યઃ ॥૧૨૦॥
એમના બે યોગો વચ્ચે
ગેપ આવે
એનો લાગ જોતા જોતા
હવે તો એક કરોડ પૂર્વો
પૂરા થવા આવ્યા.
- મોહરાજા

✽

ક્ષણવિપરિણામધર્માઃ ॥૧૨૧॥
ફક્ત એક ક્ષણ ફરે
એટલું પણ પૂરતું છે,
બધું જ ફરી જવા માટે.
આમાં ક્યાં મોહાવું ?

✽

સર્વે ચ શોક જનકાઃ ॥૧૨૧॥
જ્યાં દરેક વસ્તુ
શોકની ફેકટરી હોય
એનું નામ
સંસાર.

✽

સંયોગા વિપ્રયોગાન્તાઃ ॥૧૨૧॥
“તેઓ કેમ વિખૂટા પડી ગયા ?”
“કારણકે
તેઓ ભેગા થયા હતા.”

✽

भौगसुखैः किमनित्यैः ? ॥१२२॥

भोगसुख पामवा

प्रयास करवो

अटले छेल्ला उयका भाता

८५ वर्षना माञ्जने

परएवानो प्रयास करवो.

✽

भयबहुलैः ॥१२२॥

लोकोने कर्षी रीते गभराववा

अे आपाणे

भोगो पासेथी शीभवुं जोईअे.

- भूत-प्रेत-राक्षसो

✽

काङ्क्षितैः ॥१२२॥

आभी दुनिया

भारी ईच्छाना गुनानी

सजा भोगवी रई छे

- भोगो

✽

परायत्तैः ॥१२२॥

हुं

भोग आपुं के न आपुं,

लई थोक्कस लई छुं.

- पारकी आशा

✽

नित्यम् ॥१२२॥

“त्याग अटले ?”

“कायमी भोग.”

✽

अभयम् ॥१२२॥

“आ कोणु जय नाठा ?”

“अे सात भय छे

प्रशमसुखने

जोवा आव्या'ता बियारा !”

✽

आत्मस्थम् ॥१२२॥

प्रशम.

अंदरनी परी.

✽

आत्मस्थम् ॥१२२॥

प्रशम

अंदरनी पूरएपोणी.

✽

आत्मस्थम् ॥१२२॥

प्रशम

अंदरनुं परङ्गुम.

✽

આત્મસ્થમ્ ॥૧૨૨॥

પ્રશમ

અંદરનો પ્રોગ્રામ.

આત્મસ્થમ્ ॥૧૨૨॥

પ્રશમ

અંદરનું પોપ મ્યુઝિક.

આત્મસ્થમ્ ॥૧૨૨॥

પ્રશમ

અંદરનું સ્વિટ્ઝરલેન્ડ.

આત્મસ્થમ્ ॥૧૨૨॥

પ્રશમ

અંદરના અરબો-ખરબો
રૂપિયા.

આત્મસ્થમ્ ॥૧૨૨॥

પ્રશમ

અંદરની મહાસત્તા.

આત્મસ્થમ્ ॥૧૨૨॥

પ્રશમ

સ્વાધીન સ્વર્ગ.

આત્મસ્થમ્ ॥૧૨૨॥

પ્રશમ

સ્વાધીન મોક્ષ.

તત્ર યતિતવ્યમ્ ॥૧૨૨॥

પાણીનું વલોણું કરવું એટલે ?

પ્રશમ સિવાયની

વસ્તુ મેળવવાનો પ્રયાસ કરવો.

વરતરમશઠં કૃતો યત્નઃ ॥૧૨૩॥

આ રસ્તો

છે'ક વીતરાગતા સુધી જાય છે.

એનું નામ છે

ઈન્દ્રિયવિજયનો પ્રમાણિક પ્રયાસ.

તદનન્તકોટિગુણિતં

મુદ્ધૈવ લભતે વિગતરાગઃ ॥૧૨૪॥

વૈરાગ્ય,

એવો ધંધો,

જેમાં શૂન્ય રોકાણથી

અનંત કરોડોનો નફો થાય છે.

પ્રશમિતવેદકષાયસ્ય ॥૧૨૬॥

બહુ દબાઈ મર્યા અમે,
હવે આનો
મોક્ષ થઈ જાય તો સારું.
- વેદો, કષાયો

હાસ્યરત્યરતિકનિભૃતસ્ય ॥૧૨૬॥

જોક તો હસી હસીને
પેટ દુઃખાડી દે એવો હતો
ચોક્કસ
એ બહેરા હશે.

હાસ્યરત્યરતિશોકનિભૃતસ્ય ॥૧૨૬॥

ના,
મને સાગરમાં
પોતું કરવું નહીં ફાવે.
- રતિ.

હાસ્યરત્યરતિશોકનિભૃતસ્ય ॥૧૨૬॥

ત્યાં જેટલી વાર ગઈ છું
ભોંટી જ પડી છું.
એમનો ચહેરો તો એવો જ હોય,
જાણે હું રતિ ન હોઉં ?
- અરતિ.

હાસ્યરત્યરતિશોકનિભૃતસ્ય ॥૧૨૬॥

પીવડાવી પીવડાવીને
દીવેલ ખૂટી ગયું
પણ
એમની પ્રસન્નતા ન ખૂટી.

ભયકુત્સાનિરભિભવસ્ય ॥૧૨૬॥

એ બધી
ગુરુમૂર્તિઓ જ હતી.
લગાવવી છે ચેલેન્જ ?
- સાત ભયો.

ભયકુત્સાનિરભિભવસ્ય ॥૧૨૬॥

“આ ઉકરડો કેમ આટલો
ખુશખુશાલ ?”
“હમણા પેલા મહાત્મા એવી રીતે
પસાર થઈ ગયા ને,
કે જાણે એને સ્વચ્છ-સુવાસિતનો
એવોડ મળી ગયો.”

યત્સુખં તત્ કુતોઽન્યેષામ્ ॥૧૨૬॥

હવે જલ્દી મનુષ્ય થઈને
સાધુ બનીએ,
તો ખરું સ્વર્ગ મળે.
- ઈન્દ્રો

પ્રશમગુણમુપાશ્રિતઃ ॥૧૨૭॥

“બેઘર એટલે ?”

“પ્રશમ વિનાના.”

નૈવાસ્તિ રાજરાજસ્ય ॥૧૨૮॥

“રાજા એટલે ?”

“કહેવાતા રાજા.

હકીકતમાં બિચારા.”

તત્ સુખં

નૈવ દેવરાજસ્ય ॥૧૨૮॥

નામ અબજોપતિનું,

કામ ઘરઘાટીનું.

એવી છે અમારી દશા.

ખરા ઈન્દ્ર તો

માત્ર ને માત્ર સાધુ.

- ઈન્દ્રો.

યત્સુખમિહૈવ સાધોઃ ॥૧૨૮॥

સાધુતા.

રોકડિયો વેપાર.

લોકવ્યાપારરહિતસ્ય ॥૧૨૮॥

વહેવાર સાથેનો વહેવાર

તૂટી જાય

એનું નામ દીક્ષા.

સન્યજ્ય લોકચિન્તામ્ ॥૧૨૯॥

આખી દુનિયા જેની

ચિંતામાં ડુબેલી છે,

એના માટે સમ્મૂર્ચિમ હોય

એનું નામ સાધુ.

આત્મપરિજ્ઞાનચિન્તનેઽભિરતઃ

॥૧૩૦॥

સૌથી મસ્ત

‘હું’ ને ઉકેલવામાં વ્યસ્ત.

જિતલોભરોષમદનઃ ॥૧૩૧॥

ગુરુપૂજનની થાળીમાં

નોટો એક બીજાને

પૂછતી હતી.

“જો ને,

હું ચલાણી નોટ જ

છું ને ?”

जितलोभरोषमदनः ॥१३१॥

आ लोको य भरा छे.
'गुस्सो' शीभवडावाना
कलास भोल्या.
साधुओने ज
स्टुडन्ट तरीके लेवा पडशे.

*

जितलोभरोषमदनः ॥१३१॥

साव भोटी वात
के साधुओ मने युद्धमां जती लीधो.
हुं तो ओमने जेतानी साथे
लडवाने बढले
भागी छूटेलो.

- कामदेव

*

जितलोभरोषमदनः ॥१३१॥

साधुता ओटले
कामनुं
काम तमाम.

*

सुखमास्ते ॥१३१॥

साधुं.
ज्यां अस्तित्व ज
सुभासन छे.

*

निर्ज्वरः ॥१३१॥

दीक्षा
मोडुज्वर माटे
पेरासिटाभोल.

*

निर्ज्वरः ॥१३१॥

दीक्षा.
कषायोनुं टेम्परेचर
डाउन.

*

निर्ज्वरः ॥१३१॥

दीक्षा.
आत्माना प्रदेशे प्रदेशे
शीतणता.

*

निर्ज्वरः ॥१३१॥

“केम पेकिंग यालु क्युं ?”

“अस,
हुवे मारा अंजण
पाणी भूट्या.
अनी दीक्षा
नजुक आवे छे ने ?”
- मोडुज्वर

*

વ્રણલેપ૦ ॥૧૩૫॥
અહ્યા, ગુમડા પર
મલમના આટલા લપેડા
કરાતા હશે ?
મહારાજ સાહેબ
ગોચરી વાપરે ને,
એ રીતે માપમાં લગાડાય.

ગુણવદમૂર્ચ્છિતમનસા ॥૧૩૬॥
કરડી કરડીને કંટાળ્યો
પણ એમને ઝેર જ
ન ચડ્યું.
- રાગ-નાગ.

તદ્વિપરીતમપિ ચાપ્રદુષ્ટેન ॥૧૩૬॥
સાધુતા.
જ્યાં કારેલા અને કેરી
સમાનાર્થી શબ્દો
બની જાય છે.

દારુપમધૃતિના ॥૧૩૬॥
તરપણીને
અને સાધુને
સરખો જ સ્વાદ આવ્યો.

નિરુપલેપ: ॥૧૩૭॥
કમળપત્રનું નિર્માણ
સાધુએ છોડેલા મનોદ્રવ્યોથી
થતું હશે ?

નિરુપલેપ: ॥૧૩૮॥
દુનિયા : કોલસાની ખાણ.
સાધુ : હંસની પાંખ.

નિરુપલેપ: ॥૧૩૯॥
*Our colour can be used
on most surfaces
accept Saint's Mind.*

અલેપકસ્તદ્વત્ ॥૧૪૦॥
સંસાર : કાદવ
સાધુ : કમળ

ન સદ્ગમુપયાતિ
નિર્ગન્થ: ॥૧૪૧॥
સાધુતા.
સંપર્કશૂન્ય સંપર્ક.
વિયોગાત્મક સંયોગ.

ન સડ્ગમુપયાતિ નિર્ગન્થઃ ॥૧૪૧॥

સાધુતા.
માલ છે^૧
માલિકી નથી.

૧. ઉપકરણો.

નિર્ગન્થઃ ॥૧૪૨॥
શ્રમણધર્મ.
ગાંઠો ને ગૂંચવણોનો
કાળધર્મ.

કલ્પ્યમપ્યકલ્પ્યં સ્યાત્ ॥૧૪૫॥

“સાહેબ...
બપે એવું છે.”
“બપ નથી.”

નાત્મપરોભયવાધકમ્ ॥૧૪૭॥

સાધુતા.
સ્વ + સર્વની સુરક્ષા.

પરિસંદ્રખ્યાનં કાર્યમ્ ॥૧૪૮॥

દોષોને જો,
જાણ, એમની સાથે જંગ કર
અને એમને જીત.
મોક્ષમાર્ગનો અર્થ આ જ છે.

સર્વાણ્યનિત્યાનિ ॥૧૫૧॥

જે કડકડભૂસ થઈ રહ્યું છે
એના રંગરોગાનની
મથામણ છોડી દે.

જિનવરવચનાદન્યત્ર
નાસ્તિ શરણં ક્વચિલ્લોકે ॥૧૫૨॥
જિનશાસન સિવાયનું
શરણ
એટલે મરણ.

एकस्य ॥૧૫૩॥
‘બધા’ની ચિંતા
એ વન્ધ્યાપુત્રની ચિંતા છે.
‘બધા’ જેવું કંઈ હોતું જ નથી.
એક અને એકલો
આટલું જ તથ્ય છે.

अन्योऽहम् ॥૧૫૪॥
જે હું નથી, એ બને
કે બળે,
હું તો હું જ રહેવાનો છું.
તો હું શા માટે મૂર્ખ બનું,
કે બળું ?

न बाधते तं हि
शोककलिः ॥१५४॥
जे
पोताने जुद्धो माने
त्यां मारुं कशुं यालतुं नथी.
- शोक.

अशुचिकरणसामर्थ्यात् ॥१५५॥
हुं शरीरं हुं.
भने
गंदकी करता आवडे छे.

माता भूत्वा० भार्या
च भवति संसारे ॥१५६॥
संसारमां पउवुं
=
माताने परणवुं.

व्रजति सुतः
०शत्रुतां चैव ॥१५६॥
भोक्षे न जवुं
अटले दीकराने इरी इरी
आपणुं भून करवानी
तक आपवी.

तस्य तथाऽऽश्रवकर्मणि ॥१५७॥
भोम्भ तो अमे पोते ज छीअे
टाईम पर इट्टी जईशुं
अमारे इकत घुसाणुभोरी
करवानी छे.
- कर्मो

संवरो वरददेशितः ॥१५८॥
संवर.
श्रेष्ठ वरदानदातानुं
श्रेष्ठ
वरदान.

निर्जरयति संवृतस्तपसा ॥१५८॥
जभरो हुतो
सकशन पाईप^१
आपी गटर^२ ખાલી થઈ ગઈ.

१. तप २. कर्मो.

सर्वत्र जन्ममरणे ॥१६०॥
“जन्म तारीज ?”
“बधी.”

સર્વત્ર જન્મમરણે ॥૧૬૦॥

“જન્મ સમય ?”

“બધો.”

સર્વત્ર જન્મમરણે ॥૧૬૦॥

“જન્મ સ્થળ ?”

“બધે.”

સર્વત્ર જન્મમરણે ॥૧૬૦॥

“મૃત્યુ તારીખ ?”

“બધી.”

સર્વત્ર જન્મમરણે ॥૧૬૦॥

“મૃત્યુ સમય ?”

“બધો.”

સર્વત્ર જન્મમરણે ॥૧૬૦॥

“મૃત્યુ સ્થળ ?”

“બધે.”

સર્વત્ર જન્મમરણે ॥૧૬૦॥

મારી દરેક મૃત્યુભૂમિ એ

ફક્ત ૧ ઈંચનું સ્મારક

બનાવવામાં આવે

તો અનંતા ચૌદ રાજલોક ભરાય

ત્યારે અનંતમા ભાગના સ્મારક

બન્યા હોય.

સર્વત્ર જન્મમરણે ॥૧૬૦॥

Each dot

infinite deaths.

સ્વાખ્યાત: ॥૧૬૧॥

શ્રેષ્ઠ વચન.

જિન વચન.

યેડત્ર રતાસ્તે સંસાર—
સાગરં લીલયોત્તીર્ણા: ॥૧૬૧॥

નામ નહીં લો એ ધર્મનું.

મારી અનંત કાળની તોતિંગ

વ્યવસ્થાઓને

સાવ જ રફે દફે કરીને

એ બધાને રમતમાં

પાર ઉતારી દે છે.

— ભવસાગર.

सुदुर्लभा बोधिः ॥१६२॥

Yes, मिथ्यात्व & कंपनी ?

હા, બોસને લાઈન દે.

હા સર, એ સમ્યક્ત્વને

એવું છૂપાડી દીધું છે,

કે અનંતકાળે પણ

ફરી મળે એમ નથી.

Don't worry

तत्प्राप्य विरतिरत्नं विरागमार्ग-

विजयो दुर्धगम्यः ॥१६४॥

વિરતિ પામીને ય

વિરતિ-વંચિત રહેનારા

ભવાંતરોમાં 'વિરતિ' શબ્દથી ય

વંચિત રહે છે.

इन्द्रिय० ॥१६४॥

અમે એવી આડી ઊભી રહીશું

કે મોક્ષ દેખાશે જ નહીં

તો પછી

મોક્ષે પહોંચવાનો તો

સવાલ જ ક્યાં આવે છે ?

- પાંચ ઈન્દ્રિયો.

०कषाय० ॥१६४॥

છીએ અમે

ચાર જ પૂરા...

મોક્ષના બધા

અભરખા પૂરા.

- કષાયો

०गौरव० ॥१६४॥

અમારું ફક્ત નામ જ ગૌરવ છે.

બાકી

અમારે પનારે પડે,

એને એવો હલકો કરી દઈએ

કે મોક્ષ તો શું,

સદ્ગતિને ય લાયક ન રહે.

- ઋદ્ધિ-૨૨-

શાતા-ગારવ

०परीषह० ॥१६५॥

હકીકતમાં

અમે બધાં જ ઉષ્ણપરીષહ છીએ.

કાયો-પોયો હોય

એના વૈરાગ્યનું ફટ દઈને

બાષ્પીભવન થઈ જાય.

- ૨૨ પરીષહો

०સપ્ત્ત્વ ॥૧૬૫॥
અમારી સૌથી મોટી તાકાત
એ જ છે
કે અમે દોસ્ત લાગીએ છીએ.
- આંતરશત્રુઓ

ધર્મસ્ય દયા મૂલમ્ ॥૧૬૮॥
હૃદય નિર્દય,
મારો વિલય.
- ધર્મ

ક્ષાન્તિપર: ॥૧૬૮॥
ઉપસર્ગો બૂટી ગયા.
ક્ષમા-પરનો પ્રેમ
હજી ય અખૂટ છે.

ક્ષાન્તિપર: ॥૧૬૮॥
જોવાની ય
સહનશીલતા બૂટી જાય
એટલી છે એમની
સહનશીલતા.

ક્ષાન્તિપર: ॥૧૬૮॥
એક મિનિટ,
આપણે ક્યાંક એમની
આપઘાતની ઈચ્છા તો
પૂરી નથી કરી રહ્યા ને ?
આપણે સતાવવા આત્યા છીએ
સહાય કરવા નહીં.
- ઉપસર્ગો

વિનયાયત્તાશ્ચ ગુણા: સર્વે ॥૧૬૯॥
“એને ત્યાં
બધી જ સગવડ છે
ચાલો ત્યાં રહેવા જઈએ.”
“ના,
ત્યાં તો વિનય જ નથી
એના વિના આપણને
કેવી રીતે ફાવશે ?”
- ગુણોની ગુસપુસ

વિનયાયત્તાશ્ચ ગુણા: સર્વે ॥૧૬૯॥
“ડોલ^૧ તો
સરસ દેખાય છે,
તો પછી પાણી^૨ કેમ ન ટક્યું ?”
“એનું તો તળિયું^૩ જ નથી.”

૧. વ્યક્તિ ૨. ગુણો ૩. વિનય

વિનયશ્ચ માર્દવાયત્તઃ ॥૧૬૧॥

સોરી,

મને એકદમ સોફ્ટ સીટ જ
ફાવે છે.

- વિનય.

*

વિનયશ્ચ માર્દવાયત્તઃ ॥૧૬૧॥

મને લાગ્યું કે તે મૂંગા છે.
એમને લાગ્યું કે હું બહેરી છું.
તે મને વિનય શીખવવા
મથતા હતા.

- કઠોરતા

*

નાનાર્જવો વિશુદ્ધયતિ ॥૧૭૦॥

ઘસી તો ખૂબ
પણ એ ^૧લાઠી ખરબચડી હતી ને,
એટલે મેલી ^૩રહી.

૧. જીવ ૨. વક્ર ૩. કલુષિત

*

નાનાર્જવો વિશુદ્ધયતિ ॥૧૭૦॥

સરળતા
આત્માનો સર્ફ.

*

નાનાર્જવો વિશુદ્ધયતિ ॥૧૭૦॥

ધોકા તો ઘણા માર્યા,
પણ પાણી જ
ગટરનું હતું.

*

નાનાર્જવો વિશુદ્ધયતિ ॥૧૭૦॥

એ મેલ ^૧છે
એ મેલું ^૨કરી શકે.
સ્વચ્છતાનો તો સવાલ
જ ક્યાં આવે છે ?

૧. વક્ત્રા ૨. આત્મકાલુષ્ય

*

ન ધર્મમારાધયત્યશુદ્ધાત્મા ॥૧૭૦॥

એવો ગંદો-ગોબરો ^૧મને ભેટે
એને લાડ ^૨કહેવાય ?
કે ધાડ ^૩ ?

૧. વક્ર જીવ ૨. આરાધના ૩. વિરાધના.

*

ભાવશૌચાનુપરોધાત્ ॥૧૭૧॥

શરીર ને કપડાંનો
બધો મેલ
આત્મા પર બાઝી જાય
એને શુદ્ધિકરણ કહેવાય ?
કે ગંદકીકરણ ?

*

पञ्चाश्रवाद्द्विरमणम् ॥१७२॥
कायमनुं लीकेज^१ मटी गयुं,
बधी हेरानगति पती गई.

१. आश्रवो.

पञ्चेन्द्रियनिग्रहः ॥१७२॥
“उवे आपणो
केवी रीते छूटशुं ?”
“छूटवानी थिंता छोड,
पहेला उलवानी थिंता कर.”
“थोडी श्वास लेवानी
अनुकूलता थई जय
तो य घणुं.”
- ईन्द्रियोनी गुसपुस

कषायजयः ॥१७२॥

Zero पर

All out.

दण्डत्रयविरतिः ॥१७२॥
आम तो त्रणो^१ तोङ्गानी उता
पण
ओ^२ य ओमना बाप उता.

१. मन-वचन-काया २. साधु

त्यक्तात्मा ॥१७३॥
छोडे अने
कोण लूटे ?

त्यक्तात्मा ॥१७३॥
जत छूटी,
जगत छूटयुं.

त्यक्तात्मा ॥१७३॥
भिरसु गोतो छो ?
ओ भमीस नथी
भेस छे.

त्यक्तात्मा ॥१७३॥
संयम.
शून्यत्वनुं सञ्जन.

त्यक्तात्मा ॥१७३॥
संयमी.
आकाशना आसाभी.

त्यक्तात्मा ॥१७३॥
संयम.
रिक्ततानी Richness.

ત્યક્તાત્મા ॥૧૭૩॥

સંયમ.

અસ્તિત્વનું વરસીદાન.

ત્યક્તાત્મા ॥૧૭૩॥

સંયમ.

‘પોત’ની પ્રભાવના.

ત્યક્તાત્મા ॥૧૭૩॥

“એમની દીક્ષા

થઈ ગઈ ?”

“હા,

એમનું ‘હું’

ઉલેચાઈ ગયું.”

ત્યક્તાત્મા ॥૧૭૩॥

બંગાર^૧ બધો નીકળી ગયો.

સરસ સ્પેસ થઈ ગઈ.

૧. બાહ્ય-આંતર પરિગ્રહ

ત્યક્તાત્મા ॥૧૭૩॥

No balance

without

Zero balance.

ત્યક્તાત્મા ॥૧૭૩॥

“પપ્પા, ત્યાં કોઈ ફર્નિચર
વગેરે તો હું જ નહીં,
બધું એકદમ પ્લેન જ હું.”

“હા, બેટા

એને જ ઉપાશ્રય કહેવાય
ને એમને જ સાધુ કહેવાય.”

ત્યક્તાહૃકારમમકાર: ॥૧૭૩॥

“આવા મંગલ

દીક્ષામહોત્સવમાં

તમે કેમ આમ છાતી

કુટી કુટીને રડો છો ?”

“અમે એમના હું-મારું છીએ,

અમને કાઢી મુકવાનો જ તો

આ મહોત્સવ છે.”

ત્યક્તાહૃકારમમકાર: ॥૧૭૩॥

મેં એમને બહુ સમજાવ્યા

‘હું ને મારું વિના તમે કરશો શું ?’

એ કહે

‘કંઈ કરવું જ નથી.’^૧

૧. સવ્વહા કયકિચ્ચા સિદ્ધા

- સર્વથા કૃતકૃત્ય સિદ્ધ ભગવંતો.

ત્યક્તાહૃદ્કારમમકાર: ॥૧૭૩॥

અમે એમને બહુ કરગર્યા,
અમને રાખો.

અમે ભાડું આપીએ જ છીએ.

આ ચોરાશી લાખની તમારી
ટુરનું ભાડું અમે જ ભરીએ છીએ,
પણ એ ન માન્યા.

કહે - અમારે નથી ફરવું,
ને અમને બે'યને કાઢી મુક્યા.

- અહું, મમ

ત્યક્તાહૃદ્કારમમકાર: ॥૧૭૩॥

અમે એમને
સમયે સમયે

અનંત કર્મોની કમાણી

કરાવતા હતા

ને

એમણે અમારી આ કદર કરી.

- અહું, મમ

ત્યક્તાહૃદ્કારમમકાર: ॥૧૭૩॥

'કેમ એકલા ?'

'ક્યાં ગયા પેલા બેઉ ?'

'અહું ઓગળી ગયો,

મમતા મરી ગઈ.'

અવિસંવાદનયોગ: ॥૧૭૪॥

જો

આખા બંગલામાં કલર-શેડમાં

ક્યાંય વેરીએશન

ન આવવું જોઈએ

એકદમ, સાધુના

મન-વચન-કાયા જેવું,

એક સરખું કામ કરજે હો.

અનશનમ્ ॥૧૭૫॥

કેદીઓ ભૂખ-હડતાલ

પર ઉતરી ગયા છે.

હવે લાગે છે

છોડી જ દેવા પડશે.

- સંસાર

ऊनोदरता ॥૧૭૫॥

વર્ષોના વર્ષો પહેલા

એમની દીક્ષા પહેલા વાચણું હતું,

ત્યારે હું પેટ ભરીને

જમેલો.

- શરીર

ऊनोदरता ॥१७५॥
मारो प्रश्न હતો
'આટલું ય ઓછું કેમ ?'
એમનો પ્રશ્ન હતો
'આટલું ય કેમ ?'
- શરીર

ऊनोदरता ॥१७५॥
મને અધુરું રાખી રાખીને
એ ભરાતા ગયા.
- પેટ

वृत्ते: सङ्क्षेपणम् ॥१७५॥
આ...હ
મને આટલી બધી
ભીંસમાં ન લો,
હું ખલાસ થઈ જઈશ.
- વૃત્તિ

वृत्ते: सङ्क्षेपणम् ॥१७५॥
આખરે મારો ભાંડો ફૂટી ગયો.
એમને ફોર્મ્યુલા મળી ગઈ.
એ વૃત્તિને ટૂંકાવતા ગયા,
મારું આયુષ્ય ટૂંકાતું ગયું.
- સંસાર

रसत्यागः ॥१७५॥
રસ જ ન રહ્યો
પછી
ત્યાગ તો થવાનો
જ હતો.

रसत्यागः ॥१७५॥
અંદરની વાત તો એ છે
કે રસો ખુદ ઈચ્છતા હતા
કે એ એમનો ત્યાગ કરી દે,
આટલો શુષ્ક પ્રતિભાવ
કોણ સહન કરે ?

रसत्यागः ॥१७५॥
આવ નહીં આદર નહીં
નહીં નયાણોમાં નેહ ।
તસ-ઘર^૧ કદી ન જાઈએ
ભલે કંચન^૨ વરસે મેહ ॥
- ષડ્વરસો

૧. મોઢું/પેટ ૨. પછી ભલે ને એ મોટા
મહારાજ સાહેબ કેમ ન હોય.

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥
એમનો
શબ્દકોષ જ
અલગ ટાઈપનો છે.
એમાં દૂધનો અર્થ
'ફાટેલું દૂધ' કર્યો છે.

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥
આપણે કહીએ
દહીં ખાવાથી બુદ્ધિ જાડી થાય.
એ કહે
જાડી બુદ્ધિથી
દહીં ખાવાનું
મન થાય.

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥
આપણે કહીએ
ઘૃતમાયુ:
ઘી એ આયુષ્ય છે
એ કહે
ઘીનો ત્યાગ
એ આયુષ્ય^૧ છે.

૧. સંયમનું.

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥
એમને મન
તેલનો એક જ અર્થ છે
'લપસવાથી સાવધાન.'

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥
આપણે ગોળને કહીએ
ગુડ.
એ કહે
બેડ.

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥
એમને કહીએ
'ગુડ નહીં,
ગોળ'
તો એમને ૮૪ લાખ ફેરાનો
ભવાવર્ત દેખાવા લાગે.

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥
આપણે કહીએ
“માલ પાણી એટલે પકવાન.”
એ કહે “‘પક’વી દેવા નરકમાં
લઈ જનારી ‘વાન’
એટલે પકવાન.”

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

આમ તો ૫૦૦૦ની ડીશ હતી.
મોઢામાં પાણી આવી જાય એવી.

એકદમ રંગબેરંગી.

એ કહે

‘મોહરાજાને જાળ ગૂંથવા
એક રંગનો સળંગ દોરો નહીં
મળ્યો હોય.’

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

એક તો રવિવાર હતો

ને એમને સાંજનો વિહાર લાંબો
નીકળ્યો.

એમાં પેલી હોટલમાં બહુ લાંબી
લાઈન લાગી હતી.

એમણે કહ્યું

રસત્યાગથી મહારાજ સાહેબ થવાય
તો રસથી ભિખારી જ થવાય ને ?

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

આપણો બેઝ હોય છે -

ભાવે/ન ભાવે.

એમનો બેઝ હોય છે.

જીભડી ન ફાવે.

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

છે તો એ ય રસલંપટ જ
પણ

એ રસ જુદો છે.

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

તમે એમનો ચહેરો જોજો,
આખો દિવસ એમને

જબરદસ્ત સ્વાદ

આવતો હશે.

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

ત્યાગ તો બહુ સારો શબ્દ છે
આપણને તો રીતસર

તગેડી જ મુક્યા છે

આ બધું પેલા આત્મરસનું
ષડ્યંત્ર છે.

- ષડ્સો.

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

ન પીવો હોય તો

એમની મરજી,

પણ આમ કારેલાના રસની

જેમ તો ન પીવે.

- કેરીનો રસ

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

હવે મારે એમને
સર્ટિફિકેટો આપવા
ને સોગંદ ખાવા ?
કે હું અસલી મોતીચૂર જ છું,
હું લાકડાનું ભૂસું નથી.

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

“એ ગુલાબજાંબુ !
કેમ આટલું રડે છે ?”
“એમણે મને
એવી રીતે જોયું
જાણે હું કાદવનું ઢેકું હોઉં.”

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

એમાં શું લાડવો લૂંટવો ‘તો ?’
આવી કહેવત
એમને ન કહેવાય.
એમને એમ કહેવાય -
‘એમાં શું સ્વાધ્યાય લૂંટવો’ તો ?’

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

જ્ઞાનની પોળી
ધ્યાનમાં ઝબોળી.

✽

રસત્યાગ: ॥૧૭૫॥

યા અમે નીરસ હોઈશું
યા એ.
- વાનગીઓ.

✽

કાયક્લેશ: ॥૧૭૫॥

મારી દુઃખદ પરિસ્થિતિ
એ જ એમનું
સુખાસન હોય છે.
- શરીર

✽

કાયક્લેશ: ॥૧૭૫॥

લોચ,

મારો ત્રાસ,
એમની હાશ.

- શરીર

✽

કાયક્લેશ: ॥૧૭૫॥

ફક્ત ખાધા-ખોરાકી આપીને
મારી પાસે સખત મજૂરી કરાવે
ને બધી મલાઈ પોતે ખાઈ જાય.
- શરીર

✽

कायक्लेशः ॥१७५॥

आप्पी दुनियामां

हुं अेक ज हुं

जेना पर

अेमने दया नथी.

- शरीर

*

संलीनता ॥१७५॥

संयम.

भोटुं मन.

संकोचित अंगोपांग.

*

संलीनता ॥१७५॥

पप्पा,

साहेअज्जने कोईअे

'स्टेय्यु' कही दीधुं छे ?

*

प्रायश्चित्त० ॥१७६॥

आपणो राज्ज थता उता के

आ पापनी रोकडी थई,

पण अे तो गई

ने उपरथी बीजुं भोटुं

नुकशान करी दीधुं.

अरेअर

आ प्रायश्चित्ते तो

पथारी ईरवी दीधी.

- कर्भो

*

प्रायश्चित्त० ॥१७६॥

असंभ्य भवोनी कमाण्णीथी

उिभुं करेलुं

आपणुं आपुं य साम्राज्य

पस्तावाना अेक भोअथी

जभीनदोस्त थई गयुं.

- कर्भो

*

प्रायश्चित्त० ॥१७६॥

आपणने

आवो इटको तो

मासअमणमां य न'तो पड्यो,

केम ?

- कर्भोनी गुसपुस

*

प्रायश्चित्त० ॥१७६॥

अेमनी यालमां परम संवेग छे.

अे गुरु पासे ज जई रह्या छे.

उवे ज्वता अणी मरवुं न उोय तो

भा....गो.

- कर्भो

*

૦ધ્યાને ॥૧૭૬॥
કમાલ છે,
અમૃતની ઉજાણીને ય
તપ કહેવાય છે.

ધ્યાને ॥૧૭૬॥
“કિનારાનું એક્સેસ ?”
“ડુબકી.”

ધ્યાને ॥૧૭૬॥
એવું કહેવાય છે
કે રાજસેવકોએ મારી
જીવતે જીવતા ચામડી ઉતારી.
પણ
હકીકતમાં હું ત્યારે ત્યાં ન હતો.
હું તો ધ્યાનમાં હતો.
- બંધકમુનિ

ધ્યાને ॥૧૭૬॥
લગ્નની ચોરીમાં
કેવળજ્ઞાન કઈ રીતે થાય ?
આ પ્રશ્ન સાવ સાચો છે.
મને તો ધ્યાનમાં જ
કેવળજ્ઞાન થયું છે.
- ગુણસાગર

ધ્યાને ॥૧૭૬॥
અનંત તીર્થકરોને ય મેં જ
કેવળજ્ઞાન અને મોક્ષ
આપ્યા છે.

- ધ્યાન

ધ્યાને ॥૧૭૬॥
સગડીનો તો ખ્યાલ નથી,
હા,
અંદર એ.સી. ચાલુ હતું.
- ગજસુકુમાલ મુનિ

ધ્યાને ॥૧૭૬॥
કર્મોની ઘાણી,
અમારી ઉજાણી.
- બંધકસૂરિજીના
૫૦૦ શિષ્યો

ધ્યાને ॥૧૭૬॥
લોકો કહે છે કે
ત્યારે મારી આંખો
નીકળી ગઈ હતી
હકીકતમાં તો
ત્યારે મને આંખો મળી ગઈ હતી.
- મેતારજ મુનિ

ધ્યાને ॥૧૭૬॥

“ઈન્દ્ર મહારાજા !
કોઈ બહુ મોટી મૂંઝવણમાં
આવી પડ્યા છો ?”

“હા,

બત્રીશો બત્રીશ લાખ
વિમાનોનો એક જ આગ્રહ છે

મારું નામ

‘ધ્યાન’ રાખો.”

✽

વૈયાવૃત્ત્યં ॥૧૭૬॥

“એ મહાત્મા કેમ રહે છે ?”

“આજે ગુરુ મહારાજનું
બધું પડિલેહણ
થઈ ગયું હતું.”

✽

વૈયાવૃત્ત્યં ॥૧૭૬॥

મારી કથામાં

થોડી ગેરસમજ પ્રવર્તે છે.

હું પારણું કર્યા વિના

વૈયાવર્ય કરવા ગયો

એવું ન હતું.

હું પારણું કરવા ગયો હતો.

- નંદિષેણ મુનિ

✽

વૈયાવૃત્ત્યં ॥૧૭૬॥

આ...હ

વૈયાવર્ય અને વજ્ર

બંનેની રાશિ પણ

એક જ છે.

- કર્મો

✽

વૈયાવૃત્ત્યં ॥૧૭૬॥

ભરત-બાહુબલિના

વ્યવહારપિતા હતા ઋષભદેવ.

નિશ્ચયપિતા હું.

- વૈયાવર્ય

✽

વૈયાવૃત્ત્યં ॥૧૭૬॥

ચકવર્તીઓનું

નિશ્ચયચક

હું હોઉં છું.

- વૈયાવર્ય

✽

વૈયાવૃત્ત્યં ॥૧૭૬॥

છેવટે મારી કિંમત ચૂકવતા ચૂકવતા

દેવલોકોએ ય દેવાળું કાઢ્યું

ને એ મહાત્માનો મોક્ષ થઈ ગયો.

- વૈયાવર્ય

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

લાગે છે

કમરની તકલીફ હશે.

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

આ શબ્દો ! ને આ મુદ્રા !!!

યા બહેરા હશે,

યા શિષ્ય હશે.

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

એ માથામાં એવું સોફ્ટવેર

ઈન્સ્ટોલ થયું છે,

આ આકારની વ્યક્તિ ઊભેલી

દેખાય એટલે

ઊભા થવાનો કમાંડ છૂટે.

ઊભા થઈ જવાય.

સ્પીડ પણ હાઈ છે.

તમને બધું સાથે જ થયેલું લાગે.

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

એ સિવાય કદાચ

બીજા કોઈ સોફ્ટવેર ઈન્સ્ટોલ

નહીં થયા હોય.

દરેક વસ્તુમાં પૂછ પૂછ કરે.

સેલ્ફ ડિસિજનની

કોઈ સિસ્ટમ જ નથી.

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

હવે હદ વટી રહી છે.

મેં સગી આંખે જોયું

શ્વાસ લેવા અને

આંખો પટપટાવવાની બાબતમાં ય

પૂછતા હતા.

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

દીક્ષા,

ખરા સ્વાતંત્ર્ય માટે

પારતંત્ર્ય સંગ્રામ.

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

“શિષ્ય એટલે ?”

“ધડ.”

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

આ આખી dif. cast છે.

એમાં Old કે young

હોતા જ નથી.

જુઓ, આ મહાત્માને જ જુઓ

એ 75 years child છે.

✽

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

મારી સાથે જેણે
કાયમ સી ગ્રેડનો વ્યવહાર
કર્યો છે,
મારો અવિનય કરવામાં
ને મારા પર ત્રાસ ગુજારવામાં
જેણે કોઈ કસર નથી છોડી,
એનું નામ તમે
વિનય રાખ્યું છે ?
- સ્વચ્છંદતા

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

તમે જોજો,
જે એકદમ soft દેખાય,
હાથ જોડેલા જ હોય,
માથું થોડું ઝુકેલું હોય,
એકદમ નમ્ર વ્યવહાર હોય,
બોલે ને સાકર ને મધ ઝરે,
બધાનું મન હરી લે,
એ જ સૌથી ખતરનાક
આતંકવાદી છે,
આપણા આખા સામ્રાજ્યમાં
એ નિત નવા ધડાકા-ભડાકા
કર્યા કરે છે.
- મોહરાજા

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

એમનો 'તહત્તિ'
એવો કોઈ કોડવર્ડ છે,
જેવો એ શબ્દ બોલે
એટલે સીધો
આપણી રાજધાની પર
બોંબમારો થાય.
- મોહરાજા

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

એમ તો દિગ્ગજ વિદ્વાન
કહેવાય છે,
પણ એ કહે છે
હું ફક્ત
સાડા ત્રણ અક્ષર જ
ભાણ્યો છું - સદ્ગુરુ.

વિનય૦ ॥૧૭૬॥

એમ તો એ ગુણ કહેવાય છે
પણ એકચ્યુલી એ એક
સ્પે. થિયરી છે.
એમાં તમે જેમ જેમ હારતા જાઓ,
તેમ તેમ તમારું સામ્રાજ્ય
વધતું જ જાય.

વિનય૦ ॥૧૭૬॥
આમ એવું લાગે
કે એ બધાના વશમાં છે
પણ થયું તું એવું
કે એમણે બધાને વશ
કરી લીધા હતા.

વિનય૦ ॥૧૭૬॥
આ એક વશીકરણવિદ્યા છે
કહેવાય છે
કે એ એટલી ઊંચી છે
કે વિનય જેટલો પ્રભાવ
બતાડી શકે છે.

વિનય૦ ॥૧૭૬॥
જુઓ, આ એક-સ્તંભ પ્રાસાદ છે,
એનું નામ છે જિનશાસન.
એ સ્તંભનું નામ છે વિનય.

દિવ્યાત્ ॥૧૭૭॥
સાધુ
એ સોફ્ટવેર
જેમાં દેવી ટાઈપ કરો
તો વાંદરી છપાય.

આકિચ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
છે - માં
આપણો કોઈ સ્કોપ પણ રહે.
નથી - માં
આપણે કરી પણ
શું શકીએ ?
- મોહસેના

આકિચ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
એને ઘેરી લો,
એના પર શસ્ત્રોનો
વરસાદ વરસાવો,
પછી જોજો
આપણી જ લાશો
પડી હશે.
- મોહસેના

આકિચ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
કંઈ પણ કચરો હોય
તો પાણી ડહોળાય ને ?

આકિચ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
પૂર્ણ શૂન્ય.

આકિञ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
 જો, એ મેલા-ફાટેલા
 કપડાવાળા ખૂણામાં
 ઊંઘા બેઠા છે ને ?
 એ બહુ મોટા સમ્રાટ છે.
 એમનું 'નથી'નું સામ્રાજ્ય
 એટલું અદ્ભુત છે
 કે ઈન્દ્ર પણ એમની
 ઈર્ષ્યા કરે છે.

આકિञ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
 આમ એ બહુ નિઃસ્પૃહ લાગશે,
 પણ હકીકતમાં
 એ બહુ ચાલાક છે.
 રૂપિયાના બંડલો બધા
 કાઢી દીધા છે
 એનું કારણ એ જ છે
 કે હીરા ભરવાની
 જગ્યા કરી છે.

આકિञ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
 મને કોઈ સાથે
 ફાવતું નથી.
 હું તો જ્યાં કંઈ પણ ન હોય
 ત્યાં જ રહું છું.

- સુખ

આકિञ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
 “આ બધો કાફલો ?”
 “એ તો દોષો છે,
 ધામા નાંખી દેવા
 આવ્યા હતા
 પણ બચારા ક્યાં રહે ?
 ન છત,
 ન દીવાલ,
 ન ભોંયતળિયું...
 ગયા આગળ,
 ત્યાં કંઈ મળશે તો
 ત્યાં ઉતરી જશે.”

આકિञ્ચન્યમ્ ॥૧૭૮॥
 શું તમે ય મજાક
 કરો છો !
 ફ્લોર જ નથી
 તો હું ઝાડુ
 ક્યાં મારું ?

दृढरूढघनानामपि

भवत्युपशमोऽल्पकालेन ॥१७९॥

“आ त्रણ હાડપિંજર જેવા.. ?”

“એમનું નામ રાગ-દ્વેષ-મોહ છે.

પહેલા એ ત્રણે

સુમો પહેલવાન જેવા હતા.

એક દિવસ એક રાક્ષસી આવી,

દીક્ષા કે એવું કંઈક એનું નામ હતું.

એણે આ લોકોની ચરબી, લોહી

ને માંસ બધું સાફ કરી દીધું.

બસ

હવે આ લોકો થોડા જ સમયના

મહેમાન છે.”

✽

ममकाराहङ्कारत्यागात् ॥१७९॥

“ભા....ગો...”

“પણ હજી તો એમણે એટલેક પણ

ક્યાં કર્યો છે ?”

“સામે આપણા બે માણસો હતા

- હું અને મારું

એમને કાઢી મુક્યા.

એમને ખબર પડી ગઈ કે

એ ફૂટેલા છે

એમનાથી જ તો આપણું

બધું કામ થતું હતું.”

- મોહસેના

प्रवचनभक्तिः ॥१८१॥

“ગુરુદેવ !

આટઆટલું સાંભળવા છતાં
મને વૈરાગ્ય કેમ નથી થતો ?”

“તારામાં ચતુર્વિધસંઘ પ્રત્યે

ભક્તિભાવ નથી માટે.

એના વગર વૈરાગ્ય નથી હોતો,

ક્યાંક હોય તો

સાચો નથી હોતો.”

✽

व्यतिकरश्च संविग्नैः ॥१८१॥

“મારો સંસારનો

મોહ કેમ

નથી ઉતરતો ?”

“તમે કોની વચ્ચે

રહો છો ?”

✽

स्त्री० कथाश्च दूरात्

परित्याज्या ॥१८२॥

જુઓ શિષ્યો !

જે દુનિયામાં હોય જ નહીં

એને અસત્ કહેવાય.

દા.ત. આકાશપુષ્પ, વન્ધ્યાપુત્ર,

શશશૃંગ, નારી, ટરર.

✽

સ્ત્રી૦ કથાશ્ચ દૂરાત્
પરિત્યાજ્યા ॥૧૮૨॥
આમ તો આ કંપની ગુગલથી ય
વધારે એક્યુરેટ હોય છે
પણ ખબર નહીં,
Woman થી સર્ચ કરીએ
તો કાંઈ આવતું નથી.

સ્ત્રી૦ કથાશ્ચ દૂરાત્
પરિત્યાજ્યા ॥૧૮૨॥
“તમે તો કહેતા હતા ને !
કે આજે એમને મૌન નથી
એ તો કંઈ બોલતા જ નથી.”
“એમ ? તમે કયો વિષય
ઉપાડ્યો હતો ?”

સ્ત્રી૦ કથાશ્ચ દૂરાત્
પરિત્યાજ્યા ॥૧૮૨॥
અમુક પદાર્થો
અમુક જણ માટે
અનભિલાષ્ય હોય છે.
તેઓ કદી એમનો
અંતર્જલ્પ પણ કરી
શકતા નથી.

૦ભક્ત૦ કથાશ્ચ દૂરાત્
પરિત્યાજ્યા ॥૧૮૨॥
આગમ વિષેના જવાબો તરત
મળી જાય છે.
આહાર આજે શું વાપરેલો,
જવાબ જ નહીં.
યાદ જ નહીં.
મેં પૂછ્યું
વાપર્યું તો હતું ને ?
તો ફરી વિચારમાં...

૦ભક્ત૦ કથાશ્ચ દૂરાત્
પરિત્યાજ્યા ॥૧૮૨॥
ઘરે ઘરે આપણી
બોલબાલા હતી.
સિવાય ઉપાશ્રય
યા એમને
જીભ નહીં હોય
યા મન નહીં હોય.
- (નગરચર્યા બાદ)
વિકથાઓ

૦ભક્ત૦ કથાશ્ચ દૂરાત્
પરિત્યાજ્યા ॥૧૮૨॥

જમવા ટાણા

કરતા તો વિકથા ટાણે

સારી આવક

થતી હતી.

આ દીક્ષાએ તો દાટ વાળી દીધો.

આ લોકો જમે ય એ રીતે

ને પછી તો

જાણે જમ્યા જ નથી.

- કર્મો

૦ચૌર૦ કથાશ્ચ દૂરાત્ પરિત્યાજ્યા

॥૧૮૩॥

દીક્ષા,

ચોરકથાની ચોરી.

૦ચૌર૦ કથાશ્ચ દૂરાત્ પરિત્યાજ્યા

॥૧૮૩॥

છાપાં ને આગમમાં

આ જ તો મુખ્ય ફરક છે.

એકમાં બહારના ચોરોની વાત આવે

બીજામાં અંદરના ચોરોની.

બહારનું જોનારા

અંદરથી લૂંટાતા રહે.

અંદરનું જોનારા અંદરથી

સલામત રહે.

ને બહાર તો કાંઈ

હોય જ નહીં.

૦જનપદ૦ કથાશ્ચ દૂરાત્ પરિત્યાજ્યા

॥૧૮૩॥

આ વેષ સાથે

બહુ ફેસ કરવું પડે છે.

ત્રાસ સિવાય

કોઈ મેળ જ નથી.

- દેશકથા

૦જનપદ૦ કથાશ્ચ દૂરાત્ પરિત્યાજ્યા

॥૧૮૩॥

રાજકારણ ?

કારણ જ નથી.

દૂરાત્ પરિત્યાજ્યા ॥૧૮૩॥

“સાધુ એટલે ?”

“જે આપણને જોઈને

રસપૂર્વક નજીક આવવાને બદલે

દૂરથી જ રસ્તો બદલી દે.”

- વિકથાઓ

તાવદ્વરં વિશુદ્ધે ધ્યાને... ॥૧૮૪॥

સાધુ,
સ્વમાં સંલીન

સર્વાત્મના ॥૧૮૫॥

સંયમ,
જ્યાં સંસાર માટે કોઈ શક્તિ જ
બચતી નથી.

શાસ્ત્રાધ્યયને ॥૧૮૫॥
ઉપાશ્રયમાં જ્યારે જઈએ
એવું જ લાગે
બારે માસ Examના જ
દિવસો હશે.

ચાધ્યાપને ચ ॥૧૮૫॥
Top N Free ટ્યુશન
Only in જિનશાસન

ચાધ્યાપને ચ ॥૧૮૫॥
'ભાઈ !
ઉત્કૃષ્ટ નિઃસ્વાર્થતા,
ઉત્કૃષ્ટ વાત્સલ્ય અને
ઉત્કૃષ્ટ અધ્યાપન ક્યાં મળશે ?'

એના માટે તો

જિનશાસનમાં જવું પડે.
- પૂછતાછ કાર્યાલય કર્મચારી

સચ્ચિન્તને તથાઽઽત્મનિ ॥૧૮૫॥

જુઓ,
સી.બી.આઈ. ટ્રેનિંગનો
આજે મોસ્ટ ઈમ્પોર્ટન્ટ
લેસન આપવાનો છે.
જે રીતે સાધુ એમના આત્માનો
ચપ્પો ચપ્પો ફેંદી દે
અને દોષને શોધી કાઢે,
એ રીતે ગુનેગારને
શોધી કાઢો.

સચ્ચિન્તને તથાઽઽત્મનિ ॥૧૮૫॥

“શાનો વિચાર કરતા હશે ?”
“એ તો એમને જ વિચારતા
હોય છે.”

યસ્માદ્ રાગદ્વેષોદ્ધતચિત્તાન્ ॥૧૮૭॥

અમે આખી દુનિયાને
જીતી લીધી છે
અમારું મૃત્યુ કોનાથી થશે ?
- રાગદ્વેષ

એક તીક્ષ્ણ શસ્ત્રથી
તમારા રામ રમી જશે,
એનું નામ છે શાસ્ત્ર.

- ભગવાન

✽

સન્નાયતે ચ દુઃખાત્ ॥૧૮૭॥
શાસ્ત્ર એટલે ?
જે દુઃખ સિવાય
સહુને દુઃખથી બચાવે.

✽

સન્નાયતે ચ દુઃખાત્ ॥૧૮૭॥
ઓહ...
અહીં તો શાસ્ત્ર છે.
હવે દુઃખી ન થવું હોય તો
ભા...ગો...
- દુઃખો.

✽

સન્નાયતે ચ દુઃખાત્ ॥૧૮૭॥
શાસ્ત્ર એટલે ?
જે દુઃખને
દુઃખ પમાડે.

✽

ધર્માવશ્યકયોગેષુ
ભાવિતાઽઽત્મા ॥૨૩૨॥
એમનો પ્રશ્ન જ જુદો છે.
'પ્રતિક્રમણમાં મન
અસ્થિર કઈ રીતે
રહી શકે ?'

✽

ભાવિતાઽઽત્મા ॥૨૩૨॥
એ કઈ રીતે આટલી
સહજતાથી ક્રિયામાં લયલીન
બની જાય છે ?
આ પ્રશ્ન જ ખોટો છે.
કદી એવું પૂછાય,
કે
અગ્નિ કેમ ગરમ છે ?

✽

ભાવિતાઽઽત્મા ॥૨૩૨॥
“મને નથી લાગતું
કે એ કદી પણ
પ્રતિક્રમણ કરતા હશે.”
“હું ?”
“એ પ્રતિક્રમણ
બની જતા હશે.”

✽

ભાવિતાડડત્મા ॥૨૩૨॥
'તમે કાલે પૂછતા'તા ને ?
કે બધાં આગમો ને બધાં
શાસ્ત્રો એક વોલ્યુમમાં
બહાર પડ્યા છે ?'
“હા.”
“જુઓ આ રહ્યા.”

ભાવિતાડડત્મા ॥૨૩૨॥
લાગે છે
પુરાણકથા ય
સાચી હશે.
એક જ ડુબકી
ને આજીવન જળસમાધિ.

ભાવિતાડડત્મા ॥૨૩૨॥
પતી ગયું,
હવે આપણે શું રંગીએ ?
- મોહરાજા

પ્રમાદપરિવર્જી ॥૨૩૨॥
દીક્ષા,
પ્રમાદ સાથે કિટ્ટા.

પ્રમાદપરિવર્જી ॥૨૩૨॥
'અપ્રમાદ એટલે ?'
'પ્રમાદ કરવામાં તીવ્ર પ્રમાદ.'

તેષ્વેવ ભવતિ યતિતવ્યમ્ ॥૨૩૪॥
“તમને આ કરવું ફાવશે ?”
“એ રત્નત્રયીમાં આવે ?”

તાસામારાધનતત્પરેણ
તેષ્વેવ ભવતિ યતિતવ્યમ્ ॥૨૩૪॥
દીક્ષા લીધી છે.
તો દીક્ષા જ પાળો.

તત્પરજિનભક્તિઃ ॥૨૩૪॥
પહેલા વૈયાવચ્ચ
પછી પ્રભુભક્તિ.

તેષ્વેવ ભવતિ યતિતવ્યમ્ ॥૨૩૨॥
સોરી,
હવે મારી દીક્ષા થઈ ગઈ છે.
હું દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્ર સિવાય
કોઈને મળતો નથી.

स्वगुणाभ्यासरतमते: ॥२३५॥

दीक्षा,
निजनिर्माणनिष्ठा.

परवृत्तान्तमूक० ॥२३६॥

आ साउन्ड सिस्टम तो सारी ज छे
पाए अेमां अेवो सोइस्टवेर
ईन्स्टोल थयो छे
'पर' नी कोई वात नहीं बोलाय.

परवृत्तान्त० अन्ध० ॥२३६॥

सिद्धअंजन बे जातना होय छे.

- (१) जेनाथी दुनिया माटे तमे
अदृश्य थई जाओ.
- (२) जेनाथी तमारा माटे दुनिया
अदृश्य थई जाय.
आमां बीजा अंजन विना
भोक्ष तो नथी मगतो
भोक्षमार्ग पाए नथी मगतो.

परवृत्तान्त० बधिरस्य ॥२३६॥

आ अेक भास प्रकारनी
अेरेराश छे
अेमां नकामुं कशुं
नथी संभणातुं.

मद० अधृष्यस्य ॥२३६॥

अेमना अभिमाननी तो
शुं वात करो छो ?
अभिमाननुं अभिमान
उतारी दीधुं छे.

मदन० अधृष्यस्य ॥२३६॥

शुं थयुं ?
अे विचलित न थया ?
- कामदेव

क्यांथी थाय ?

पहोयतानी साथे

अमे ज शांत थई गया ते...
- अप्सराओ

मोह० अधृष्यस्य ॥२३६॥

अंधारुं तो करी ज दीधुं हुंतुं,
अधुरामां पूरुं काजणनो वरसाद
यालु करी दीधो पाए
पछी जेयुं तो अे
गुरु नामना छत्र नीये
आगम नामनो दीवो
लईने बेठा हुता.
- मोहराजा

મત્સર૦ અધૃષ્યસ્ય ॥૨૩૬॥

હું એમના ગુરુભાઈની
પ્રશંસા વખતે જ ત્રાટકી
પણ એમણે તો પ્રમોદભાવ એવા
કોઈ નામની મશીનગનથી
મને ચાલાણી બનાવી દીધી.

- ઈર્ષ્યા

રોષ૦ અધૃષ્યસ્ય ॥૨૩૬॥

“આ કોણ મડદાની જેમ
પડ્યું છે ?”

“એ રોષ છે,”

બિચારો પ્રતિજ્ઞા કરીને ગયો હતો.

“कार्यं साधयामि देहं पातयामि ।”

વિષાદ૦ અધૃષ્યસ્ય ॥૨૩૬॥

આ લોકોને તો સુખ-દુઃખ

બે'ય માં મલાઈ છે

ચાલો, હવે હું જાઉં

અહીં તો મારે જ

વિષાદ પામવાનો છે.

- વિષાદ

પ્રશમાવ્યાબાધસુખાભિ-

કાઢ્ઠિક્ષણઃ ॥૨૩૭॥

મોહરાજા !

હજી તમારે ધમપછાડા કરવા હોય

તો તમારી મરજી

પણ એમનો વૈરાગ્ય નહીં જાય

તમારી આબરુ જશે.

પ્રશમાવ્યાબાધસુખાભિકાઢ્ઠિક્ષણઃ

॥૨૩૭॥

પ્રશમની તરસ

આખા ભવસાગરને પી ગઈ.

પ્રશમાવ્યાબાધસુખાભિકાઢ્ઠિક્ષણઃ

॥૨૩૭॥

અનંત ભવચક્રમાં

પરમ સુખ તો સુલભ જ હતું

ઈકત

જોઈતું ન'તુ.

સુસ્થિતસ્ય સદ્ધર્મે ॥૨૩૭॥

“નિશ્ચલ એટલે ?”

“નિશ્ચલ એટલે પર્વત

નિશ્ચલ એટલે મેરુ

હું.... જેમ કોઈ વૈરાગી

સાચા ધર્મમાં ન ઊભા હોય ?

એને નિશ્ચલ કહેવાય.”

सुस्थितस्य सद्धर्मे ॥२३७॥
ओ मोहराज ! अस करो हुवे
शुं तमे य माभीओथी भेरुने
उगाववानी जुद पकडीने बेठा छो ?
हुंकी गया छोअे हुवे अमे.
- कषायो, नोकषायो

सुस्थितस्य सद्धर्मे ॥२३७॥
ओ अने सद्धर्म
यंदन अने सुगंध.

तस्य किमौपम्यं स्यात् ॥२३७॥
धर्मा,
जेनी निंदा असत्य छो
ने
स्तुति अशक्य छो.

सदेवमनुजेऽपि लोकेऽस्मिन् ॥२३७॥
देवलोक जेने देवलोक माने छो,
सद्धर्म.

प्रत्यक्षं प्रशमसुखम् ॥२३८॥
Taste the भोक्ष Saeme
प्रशम.

प्रत्यक्षं प्रशमसुखम् ॥२३८॥
शाप त्रष्ट स्वर्ग
प्रशम.

प्रत्यक्षं प्रशमसुखम् ॥२३८॥
प्रशम,
अेवुं गुरुत्व
जेना आकर्षणथी
भुद भोक्षने य
नीये आवी जवुं पडे छो.

प्रत्यक्षं प्रशमसुखम् ॥२३८॥
भारी दीकरी अेटली शांत छो ने
के अे तमने
दीक्षा जेवुं सुभ आपशे.

प्रत्यक्षं प्रशमसुखम् ॥२३८॥
“भभी, ईज अेटले ?”
“ईज अेटले ठंडक,
शीतणता,
हुं... हा प्रशम.”

प्रत्यक्षं प्रशमसुखम् ॥२३८॥
लीलालहेर छो
प्रभुना पंथे.

પ્રત્યક્ષં પ્રશમસુખમ્ ॥૨૩૮॥
મમ્મી ! એ મહાત્મા કેમ
આટલા બધા હેપી હતા ?
એ કોઈ બેસ્ટ ચોકલેટનો ટેસ્ટ
લેતા હતા ?
હા બેટા !
એ ચોકલેટનું નામ છે પ્રશમ.

પ્રત્યક્ષં પ્રશમસુખમ્ ॥૨૩૮॥
કાલ સુધી હું કહેતો હતો,
'સ્વર્ગ-મોક્ષ કોણે જોયા છે ?'
પણ આજે
હું ઉપાશ્રય જઈ આવ્યો.
બે'ય જોઈ લીધા.

ન પરવશમ્ ॥૨૩૮॥
પ્રશમ,
સુખની એ સીમા
જેને પામવા કોઈના મોઢા સામે
તાકવું પડતું નથી.

ન પરવશમ્ ॥૨૩૮॥
પ્રશમ,
પરમ સુખ,
પોતાનું સુખ

અને
પરમેનન્ટ સુખ.

ન ચ વ્યયપ્રાપ્તમ્ ॥૨૩૮॥
હે ચકવર્તી !
અમે નવ નિધાન
આપને વશ થયા છીએ
આપ ગમે તેટલું વાપરો
અમે પ્રશમની જેમ
અખૂટ રહેશું.

ન ચ વ્યયપ્રાપ્તમ્ ॥૨૩૮॥
આને કાળ કહેવાય.
સમય.
એ પ્રશમ સિવાય
દરેક નવી વસ્તુને જુની
અને જીર્ણ કરી દે છે.

ન ચ વ્યયપ્રાપ્તમ્ ॥૨૩૮॥
એ પ્રશમ છે.
એ મોહને, કર્મને, દુઃખને
અને સંસારને ખલાસ કરી દે છે,
પણ પોતે ખલાસ નથી થતું.

न च व्ययप्राप्तम् ॥२३८॥
 प्रशम अने मोहनीय
 आम तो बे'ने उडमो यन्द्रमा छे
 पाणु बंनेना नेयरमां
 अेक समानता छे.
 जे वेयड ते बंधड
 बंनेनो जेम जेम उडय थाय
 तेम तेम आवरदा वधती जाय.

निर्जितमदमदनानाम् ॥२३९॥
 आ उपाश्रयनी बहुर
 बे मडदां ?
 मड-मडनना छे.

निर्जितमदमदनानाम् ॥२३९॥
 आ दीक्षानो वरघोडो छे ?
 के स्मशानयात्रा ?
 2 in 1 छे.
 वरघोडो दीक्षार्थीनो छे.
 स्मशानयात्रा मड-मडननी छे.

निर्जितमदमदनानाम् ॥२३९॥
 आभी दुनियामां
 तमे बिन्धास्त इरजो,
 ईन्द्र पाणु तमारो दास

थईने रडेशे
 पाणु अेक आंतकवादीथी तमे
 भूब हूर रडेजो,
 अे सईद कपडामां हुरशे,
 नीये जोई यालता हुरशे,
 अेकदम शांत देभाशे,
 पाणु अे बहु ज भतरनाक छे,
 अे तमारो सीधो
 क्यरघाणु ज वाणी देशे.
 - मोहराजा

निर्जितमदमदनानाम् ॥२३९॥
 तमे ज जुओ
 आ अहं-नी 'अहं' अेटली य
 स्मृति बथी नथी.
 ने कामने डोकटसे कही दीधुं
 ईकयर्स होत तो अमे कांईक
 करी पाणु शकत.
 भुक्कानुं शुं करीअे ?
 तमे अे सईद कपडावाणाथी
 हूर न रडे,
 तो पछी मारी कोई
 जवाबदारी नहीं.
 - मोहराजा

निर्जितमदमदनानाम् ॥२३९॥

મેં તમને ઘણી ના પાડી
તો ય તમે ઉપાશ્રયમાં ગયા ને !
હવે નિર્મદ અને નિષ્કામ
થઈ ગયા ને ?

- મોહરાજા

નિર્જિતમદમદનાનામ્ ॥૨૩૧॥

‘આ ક્યું ગીત વાગે છે ?
મુનિવર પરમ દયાળ...’

‘આ હડહડતું જુદ્દાણું ચાલે છે.’

- (મરણપથારીમાં)

મદ-મદન

નિર્જિતમદમદનાનામ્ ॥૨૩૧॥

હવે ચાલો ને બીજે જઈએ,
જોયું નહીં ?

સામૈયામાં ત્રણ બેન્ડ હતા,

તેર મડંળીઓ હતી,

ત્રેવીશ રચનાઓ હતી,

તેત્રીશ ગહુંલીઓ થઈ,

ને એમને જાણે ખબર સુદ્ધા નથી,

ખોટો આપણો ટાઈમ બગડે છે.

- મદ-મદન

નિર્જિતમદમદનાનામ્ ॥૨૩૧॥

એ મહાત્મા

બહુ વિચિત્ર લાગ્યા.

મેં ખાસ એમને તકતી વંચાવી.

મને એમ કે ખુશ થઈ જશે.

પણ

એ તો બીજાનું નામ હોય

એમ વાંચતા હતા.

- ટ્રસ્ટી

નિર્જિતમદમદનાનામ્ ॥૨૩૧॥

એક તો એ બહેનોનો અવાજ

બહુ જ મીઠો હતો

ને ગહુંલીમાં ઠાંસી ઠાંસીને

વખાણ જ ભરેલા હતા.

મને તો પૂરી શંકા છે

એ ૧૦૦% બહેરા જ હશે.

નિર્જિતમદમદનાનામ્ ॥૨૩૧॥

તમારે એમને

ખરેખર મસ્કા મારવા છે ?

તો એમની પાસે એમની નહીં,

દેવ-ગુરુ અને શાસનની

અનુમોદનાઓ કરજો.

निर्जितमदमदनानाम् ॥२३९॥

મોહરાજ !

તમે ગઘેડીઓને મોકલો

ભૂંડણોને મોકલો

કે અમને મોકલો

એમના તો વૈરાગ્યની જ

વૃદ્ધિ થવાની છે.

- અપ્સરાઓ

निर्जितमदमदनानाम् ॥२३९॥

“નજર સુદ્ધા નથી કરતા

તો સાધ્વીજી હશે.”

“જોતા નથી દાઢી છે તે !!”

- પનિહારીઓ

वाक्कायमनोविकाररहितानाम्

॥२३९॥

મને ધક્કા ના મારો.

મારે ક્યાંથી ઘુસવું એ પહેલા કહો.

મન સ્વાધ્યાયથી પેક છે.

વાણી મૌનથી લોક છે.

કાયા સ્થિરાસન અને સંલીનતાના

બોડીગાર્ડ્સ લઈને બેઠી છે,

હું ઘુસું તો ય ક્યાંથી ઘુસું ?

- વિકારો મોહસેનાને

वाक्कायमनोविकाररहितानाम्

॥२३९॥

બસ હું...

હવે એ તમારું પેઈન્ટીંગ દોરવાની

શરૂઆત કરે છે,

બિલકુલ હલતા નહીં,

ચહેરાની રેખા ય ફરકવી ન

જોઈએ.

આડો અવળો વિચાર પણ ન

કરતા.

એકદમ શાંત... સ્વસ્થ...

પ્રસન્ન...

In short, સાધુની જેમ જ...

विनिवृत्तपराशानाम् ॥२३९॥

અમે કહ્યું

‘અમારે ત્યાં વ્યાખ્યાન સાંભળવા

પુષ્કળ લોકો આવે છે,

મહાત્મા જે વાત મુકે એ ઉંચકાઈ

જાય છે.

તપમાં પણ લોકો સારી સંખ્યામાં

જોડાય છે,

આર્થિક લાભ લેનારા ય ઘણા છે,

આપ ચોમાસું પધારો.’

એમણે ફક્ત સ્મિત કર્યું.

- ટ્રસ્ટીઓ

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥

આવ નહીં આદર નહીં
નહીં નયણોમાં નેહ,
તસ ઘર કદી ન જઈએ
ભલે કંચન વરસે મેહ.

ત્યાં તો

બારણેથી જ મારી
હકાલપટ્ટી થાય છે,
હું સાધુ પાસે નથી જવાની,
ભલે એમના ગુણો
સોના જેવા હોય.

- પારકી આશા.

✽

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥

હવે ગમે તે રીતે લલચાવીને ય
એમને મોક્ષમાર્ગમાંથી
ભ્રષ્ટ કરવા
જરૂરી છે.

- મોહરાજા

એ લલચાઈ શકે એવા હોત
તો આપણે આવું ટેન્શન લેવાની
જરૂર જ ક્યાં પડત ?

- રાગ-દ્વેષ

✽

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥

તો કદાચ
એ પારકી આશા પણ રાખત,
જો
એ પારકું રાખત.

✽

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥

ન રાખું આશ કોઈની પાસ,
પછી કોણ મને કરે
નિરાશ.

✽

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥

ચાહું ગઈ ચિંતા ગઈ
મનવા બેપરવાહ |
જિસકો કંઈ ન ચાહીએ
વો શાહન કા શાહ ||

✽

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥

ઓ પારકી આશાઓ !
ભૂલી પડી છો કે શું ?
ટકોરા મારો,
મુક્કા મારો,
બરાડા પાડો કે માથા પછાડો,
એ બારણું નહીં ખુલે.

✽

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥
તમે કદી નહીં સમજી શકો
એમને,
'કશું જોઈતું નથી'
એ પણ એમને
જોઈતું નથી.

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥
એ ગોચરી માટે જાય
ત્યારે પણ
ગોચરી માટે નથી જતા,
બોલો, કહેવું છે હવે કાંઈ ?

વિનિવૃત્તપરાશાનામ્ ॥૨૩૧॥
તમારે સાધુને સમજવા હોય
તો તમારે સિદ્ધને સમજવા જોઈએ.
બાકી તમે ગોથા જ ખાતા રહેશો.
દશવૈકાલિક આગમમાં
આ જ વાત કરી છે
એમણે સમણા મુક્તા
સાધુ = સિદ્ધ.

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३१॥
એમની ભવસ્થિતિ
હજી થોડી બાકી હતી

ને મોક્ષથી રહેવાયું નહીં.

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३१॥
ના, મેરેજને તો હજી વાર છે,
શિવસુંદરી તો પ્રિ-શુટિંગ માટે
આવી છે.

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३१॥
'ત્યજીશ ઈચ્છા મુક્તિની પણ
સંત થઈને હું કદા ?'
આ પંક્તિનું રહસ્ય
હવે સમજાયું.

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३१॥
કોસ્ત તો ચૂકવાઈ ગઈ હતી.
ડિસ્પેચમાં લેટ થાત
તો ઈન્ટરેસ્ટ ચડત.

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३१॥
હવે ખબર પડી
સિદ્ધશિલા
અને મનુષ્યલોકનું માપ
કેમ સરખું છે.

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
दीक्षा,
मोक्ष.

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
બધું રેડી જ છે
તમે ઓર્ડર કરો
એટલે પીરસવાનું શરૂ કરી દઈએ.

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
મને ખબર છે
કે હજી એને
શરીરાદિનો સંયોગ છે,
પણ
હું મજબૂર છું.
- મોક્ષ.

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
'હું ત્યાં સિદ્ધ'
આ માન્યતા જ ખોટી છે.
'સિદ્ધ ત્યાં હું'
આ જ હકીકત છે.
- મોક્ષ.

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
સંયમ સ્કીમ
એવું કંઈક આવે છે.

એમાં મુક્તિ તો ૧ થી લઈને
૭/૮ ભવ સુધીમાં આપે છે
પણ જીવન્મુક્તિ ઓન ધ સ્પોટ
આપી દે છે.

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
શુદ્ધ સંયમ :
મોક્ષની હોમ ડિલિવરી.

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
'હલો,
સંયમ સ્ટોર ?
હા, મારે મોક્ષ જોઈએ છે.
કેટલામાં પડશે ?'
'પૂર્ણ આચારપાલન.'

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
મુક્તિને અમે ઘણું સમજાવી
પણ એની તો એક જ વાત,
'હું તો સાધુને જ પરણીશ.'

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
'अरे मोक्ष ! तुं अहीं क्यांथी ?'
'सामैया माटे.'

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
'मोक्ष !? तुं अहीं ?'
'तभारे जिवित
महोत्सव होय छे ने,
अभे अभारे
जिवित निर्वाण
पाण होय छे.'

✽

इहैव मोक्षः सुविहितानाम् ॥२३९॥
तभे विहारसेवा माटे
भे-यार मुकाम सुधी
जता हो,
तो हुं भे-यार भव सुधी
न जाई ?
- मोक्ष.

✽

अनित्यम् ॥२४०॥
आ थोपाटी कहेवाय छे
आ सामे जूओ छो
अे वादणाओनुं नगर छे

हुवे पाछण जूओ
अे य वादणाओनुं नगर छे.

✽

अनित्यम् ॥२४०॥
अेवुं न भोलो
के आ गुलाबजांबु छे.
अेवुं भोलो
के आ थोडो टाईभ
गुलाबजांबु छे.

✽

अनित्यम् ॥२४०॥
थोडा वर्तमाननी दृष्टिअे
अे युवती छे.
लांबा भविष्यनी दृष्टिअे
अे डोशी छे.
हुज लांबा भविष्यनी
दृष्टिअे अे राभ छे.
हुज लांबा भविष्यनी
दृष्टिअे अे माटी छे
हुज लांबा भविष्यनी
दृष्टिअे अे पुद्गलोनी
विविध प्रकारोनी
पर्याययात्रा छे.

✽

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
સલામતી - સૂચના
ચાલતી ટ્રેનમાં
કદી ન ચડો.
ટ્રેન ઊભી લાગે
ત્યારે ય ચાલતી હોય છે.

*
અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
અલ્પકાલીન ઘરમાં
ઓર અલ્પકાલીન સંબંધોનો
ઓર અલ્પકાલીન નિર્વાહ
કરવા માટે
સર્વકાલીન હિતનો જુગાર ?

*
અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
વાળ તો જાણે ધોળા જ હતા
ફક્ત
કલર ઉખડવાની વાર હતી.
હવે જુઓ,
નહીં ઉખડે,
એ કલર નથી, વાળ છે.

*
અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
અલ્પકાલીન વસ્તુ
ઓર અલ્પકાલીન ભાવતી

ઓર અલ્પકાલીન સંપર્કયુક્ત
ઓર અલ્પકાલીન ચિત્ત પ્રસન્નતા
સાથેના સંપર્કયુક્ત
ફક્ત એના માટે શાશ્વત સુખનો
જુગાર ?

*
અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'હેં !
પરપોટામાં ઘર બાંધે છે ?'
'હજી તો ક્યાં ફૂટ્યો છે ?'
*
અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'આ તમારું ફેમિલી છે ?'
'હા, હજી નાટક ચાલુ છે.'

*
અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'આ તમારી દુકાન છે ?'
'હા, હજી સપનું પૂરું
નથી થયું.'

*
અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'સરસ છે તમારો દીકરો.'
'હા, સારો રોલ
ભજવે છે.'

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'તમે લાગો છો બહુ
સુંદર.'
'હા, ક્યારેક આ
પેકિંગ સારું પણ
લાગે છે.'

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'તમારું પરમેનન્ટ ઓફેસ ?'
'હમણાં અહીં છું.'

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
એને બધાએ મારી મારીને
કાઢ્યો.
રાતવાસો કરવા દીધો,
તો કહે
આ ધર્મશાળા મારી છે.

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'ત્યાં શું થયું છે ?'
'બે પાગલ ઝગડે છે -
આ પવનની લહરી
મારી છે.'

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'અંતિમયાત્રા ક્યાંથી
શરૂ થશે ?'
'જન્મથી.'
(અંતિમ મુકામ તરફની યાત્રા
- અંતિમ યાત્રા ?)

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
બધે અગ્નિદાહ તો
દેવાઈ જ ગયો છે.
પૂરું બળતા વાર તો
લાગે ને ?

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
'અહીં કોના હસવાનો
અવાજ આવે છે ?'
'સ્મશાન હસી રહ્યું છે,
નગર સામે જોઈને.'

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
મડદું ચિતામાં ગોઠવાઈ ગયું,
એણે જોર શોરથી
ઘણી બધી વાત કરી.
કોઈને કશું સંભળાયું નહીં.

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥

હકીકતમાં
ફૂલ ખીલી ન'તું રહ્યું,
કરમાઈ રહ્યું હતું.

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥

‘આ તો બધું બદલાઈ ગયું.’
‘ના, એ બદલાઈ રહ્યું હતું
અને બદલાઈ રહ્યું છે.’

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥

અમે એ કામ પતાવવા એના ઘરે
જતા જ હતા
પણ અમે ટ્રાફિકમાં
ફસાઈ ગયા
ને ઈનબીટવીન એવું થઈ ગયું
કે એ હોસ્પિટલાઈઝ થઈ ગયો.
અમે ત્યાં પણ જતા જ હતા
પણ ટ્રાફિકમાં ફસાઈ ગયા
ને ઈનબીટવીન
એ સ્મશાનમાં...
અમે ત્યાં પણ જતાં જ હતા
પણ અમારો
જ એક્સીડન્ટ..

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥

‘જ્વાળામુખીની ટોંચ પર
ઘર બનાવાતું હશે ?’
‘શું કરું ?’
બધી જગ્યા આવી જ છે.’

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥

મને બાળવાની નહીં
તને ઠારવાની ચિંતા કર.
- મડદું

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥

હું સ્મશાન છું.
મારું નામ દુનિયા છે.

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥

‘બાપ રે !
કેવો મેન્ટલ ટ્રાફિક !
આ બધાને ક્યાં
જવાનું હશે ?’
‘મોત તરફ.
આ સેલ્ફ-સર્વિસ
સ્મશાનયાત્રા છે.’

અનિત્યમ્ ॥૨૪૦॥
 ‘આ સુપર મોલ છે,
 અહીં બધું જ મળે છે.’
 ‘અંતિમયાત્રાનો સમાન પણ ?’
 ‘હા, આ બધું એ જ છે.
 તમે કંઈ પણ લો.
 કંઈ પણ ભેગું કરો,
 તમે શ્મશાને પહોંચી જ જશો.’

દુઃખમેવ ॥૨૪૦॥
 ‘એમને પૈસા મળી ગયા ?’
 ‘હા, એ દુઃખી થઈ ગયા.’

દુઃખમેવ ॥૨૪૦॥
 ‘આટલા શોખીને દીક્ષા
 લઈ લીધી ?’
 ‘હા, એણે પેકિંગ ખોલીને જોઈ
 લીધું હતું.’

દુઃખમેવ ॥૨૪૦॥
 ‘તો પછી દેવલોક ને નરકમાં
 ફરક જ શું રહ્યો ?’
 ‘કેમ ?
 લેબલનો ફરક ન પડે ?
 ત્યાં અપ્સરા કહેવાય, અહીં

અસિપત્ર કહેવાય,
 ત્યાં કલ્પવૃક્ષ કહેવાય, અહીં કુંભી
 કહેવાય,
 ત્યાં સંગીત કહેવાય, અહીં
 સીસાનો રસ કહેવાય.’
 ‘તો સુખ ?’
 ‘સુખ તો ક્યાંથી મળે ?
 એના માટે તો મોક્ષમાં જવું પડે.’

દુઃખમેવ ॥૨૪૦॥
 ‘સુખ એટલે ?’
 ‘મોહરાજાનો ભાંડો.’

રાગ—ત્રેષાત્મકાનિ
 દુઃખાનિ સંસારે ॥૨૪૦॥
 ‘ભાવે છે ?’
 ‘હા, દુઃખે છે.’

રાગ—ત્રેષાત્મકાનિ
 દુઃખાનિ સંસારે ॥૨૪૦॥
 હલો, મોહરાજાને લાઈન આપ...
 હા.. બોસ... એ બંને એ
 એકબીજાને પસંદ કરી લીધા છે.
 આપ ચિંતા ન કરતા.
 બંને દુઃખી થઈ ગયા છે.

સ્વશરીરેડપિ ન રજ્યતિ ॥૨૪૧॥

“હું તમારી તત્ત્વની વાતોથી
કંટાળી ગયો છું,
એક જોક કહો ને ?”
“મારું શરીર.”

સ્વશરીરેડપિ ન રજ્યતિ ॥૨૪૧॥
તડકો, પરસેવો, ગરમ ગરમ રોડ,
ખુલ્લા પગ, પાત્રાનું વજન
આ બધું જ સમજાઈ ગયું,
ફક્ત એમનું સ્મિત ન સમજાયું.

સ્વશરીરેડપિ..... ॥૨૪૨॥
આમ તો આદત મુજબ
હું બોલી ગયો -
'આમાં ચિંતા કરવા
જેવું કાંઈ જ નથી.'
પણ એમનો ફેસ જોઈને
મને લાગ્યું
કે હું રોંગનંબર પર વાત
કરી રહ્યો છું.
- ડોક્ટર

સ્વશરીરેડપિ..... ॥૨૪૨॥

તમારો પ્રશ્ન છે
શરીર પીલાતું હોય
ત્યારે ક્ષપકશ્રેણિ
કઈ રીતે મંડાય ?
અમારો પ્રશ્ન છે
શરીરને પીલ્યા વિના
ક્ષપકશ્રેણિ
કઈ રીતે મંડાય ?
- સ્કંદકસૂરિશિષ્યો

શત્રાવપિ ન પ્રદોષમુપયાતિ ॥૨૪૨॥
મેં ઘણું સમજાવ્યા
કે 'હું શત્રુ કહું છું શત્રુ,
જેના પર ગુસ્સો આવે
જેને મારવાનું મન થાય
જેને ખલાસ કરી
દેવાનું મન થાય
શત્રુ... દુશ્મન...
એનિમી...'
પણ એ કાંઈ સમજ્યા
જ નહીં.

રોગજરામરણભયૈરવ્યથિતઃ ॥૨૪૨॥

બહારથી તો અમે અમારી
બધી શક્તિ લગાવી દીધી છે.
અંદરના ય સમાચાર છે
કે અશાતાનો ચાર
ઠાણિયો રસ ઉદયમાં છે,
પણ એમને દુઃખનો
અનુભવ જ ન થાય
તો અમે શું કરીએ ?
- રોગ, જરા, મરણ

રોગ૦ અવ્યથિતઃ ॥૨૪૩॥
જનરલી અમે આવો રિપોર્ટ
પેશન્ટથી છાનો રાખીએ છીએ.
નહીં તો પછી
પેશન્ટને કંટ્રોલમાં
રાખવાનું અઘરું પડી જાય.
એમને રિપોર્ટ
જોતા જોઈને જ
હું ચોંકી ગયો હતો.
પણ સારું થયું,
એમને ઈંગ્લીશ નહીં
સમજાયું હોય,
એટલે સ્વસ્થ ને મસ્ત છે.

રોગ૦ અવ્યથિતઃ ॥૨૪૩॥
હલો, હા હું ઉપાશ્રય તો
આવી ગયો છું,
પણ અહીં તો કોઈ
પેશન્ટ જ દેખાતું નથી.
મારે કોને જોવાના છે ?
- ડોક્ટર

રોગ૦ અવ્યથિતઃ ॥૨૪૩॥
મને ખબર છે
એમનો કોરોના રિપોર્ટ
આટલો જલ્દી નેગેટીવ
કેમ આવી ગયો ?
ટોપ ઈન્સલ્ટ ઓફ કોરોના.
એના આવવાની નોંધ સુદ્ધા નહીં.
પછી કોણ ઊભું રહે ?

મરણ૦ અવ્યથિતઃ ॥૨૪૩॥
સાધુ માટે બીજાને મોકલો
તો સારું.
એમને મોત જેવી કોઈ
ફીલિંગ્સ જ હોતી નથી.
મને જરા ય મજા આવતી નથી.
- યમદૂત

નિત્યસુખી ॥૨૪૩॥

‘એ ય સુખ !

તું થોડી વાર તો ત્યાંથી ખસ.

મારે ત્યાં આવવું છે.’

- દુઃખ

‘એમણે દીક્ષાની પ્રતિજ્ઞા લીધી ને
ત્યારથી મેં એમની સાથે રહેવાની

પ્રતિજ્ઞા લીધી છે.

હું નહીં જાઉં.’

- સુખ

નિત્યસુખી ॥૨૪૩॥

‘આ દીક્ષામહોત્સવ છે ?

કે નિર્વાણમહોત્સવ ?’

‘તમે ય કેવો પ્રશ્ન કરો છો ?

આ જળ છે ? કે પાણી ?’

ધર્મધ્યાનાભિરતઃ ॥૨૪૧॥

‘એમને શું ભાવે છે ?’

‘ધર્મધ્યાન.’

સુખમાસ્તે નિર્દ્વન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥

બગડે

બે.

સુખમાસ્તે નિર્દ્વન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥

‘સુખત્વ એટલે શું ?’

‘એકત્વ.’

સુખમાસ્તે નિર્દ્વન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥

દુઃખ માટે

સમાનાર્થી શબ્દ છે

દ્રવ્ય,

બે.

સુખમાસ્તે નિર્દ્વન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥

‘સજોડે-નો એકઝોટ

મિનિંગ શું થાય ?’

‘સદુઃખે.’

સુખમાસ્તે નિર્દ્વન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥

‘બીજું’

બીજું તો શું આપી શકે ?

સિવાય દુઃખ.

સુખમાસ્તે નિર્દ્વન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥

પહેલું = હું = મોક્ષ

બીજું = પર = સંસાર

સુખમાસ્તે નિર્દ્વિન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥
એને ગમે તેટલું યાહો
કે એના નામે
ગમે તેટલા ચૂંથાઈ જાઓ,
બીજું તો
બીજું જ રહે છે.

સુખમાસ્તે નિર્દ્વિન્દ્વઃ ॥૨૪૧॥
Second is hell.

